AMERIKANSKI SLOVENEC

Katoliški list za slovenske delavce v Ameriki in glasilo Družbe sv. Družine.

ŠTEVILKA 22. JOLIET, ILLINOIS, 8. FEBRUARJA 1918. LETNIK XXVII

URADNA POROČILA Z BOJNIH FRONT

Pariz in London poročata le topniške boje in zrakoplovske spopade na zapadu.

NA BENEŠKO SPUŠČAJO BOMBE.

Tevtonski zrakoplovci bombardovali Benetke, Mestre in Treviso.

True translation filed with the postmaster at Joliet, Ill., on February 7, 1918, as required by the act of October 6, 1917.

Laška fronta.

Italijanski glavni stan v severni Italiji, 3. febr. (Zakesnelo.) — Sassari-brigada mladih Sardincev, ki se je odlikovala z navalom navzgor po Col-di-Rossu zadnji torek, je prišla iz zakopov danes.

Bil je dogodek, ki je zmajal vso soseščino, in kmetiško ljudstvo z otroci in otročički je prišlo iz okolice na petdeset milj daleč, da vidi te mlade junake. Mesto je bilo vse v zastavah in stene so bile pokrite z lepaki: "Evviva! Sassari! Junaki!" in otroci so nosili cvetlice, da so jih trosili po poti njih pohoda.

Brigada je marširala dvajset milj iz svojih zakopov, in bil je navdušujoč pogled, ko so kakor dečki mladi vojaki prihajali po cesti. Njih čelade in uniforme so bile še oškropljene z blatom velike bitke, ali korakali so ponosno in bili videti srečni.

Brigadni general Ferrigo, poveljnik brigade, je korakal na čelu s skupino ranjenih častnikov, z glavami obvezanimi in rokami v petljah. Enemu polku je poveljeval major, ki je nadomestil polkovnika, kateri je bil usmrčen v torkovi bitki. Oddelek zrakoplovov je plul nad glavami, sipajoč confetti na zmagalce.

True translation filed with the postmaster at Joliet, Ill., on February 7, 1918, as required by the act of October 6, 1917.

Nič posebnega.

Dunaju, 5. feb. — Ničesar važnega ni izporočiti.

True translation filed with the postmaster at Joliet, Ill., on February 7, 1918, as required by the act of October 6, 1917.

Tevtonci spuščajo bombe.

Rim, 6. febr. — Naše patrole so kazale znatno delavnost v ujemanju neprijateljev. Povečano topniško bojevanje je bilo okrog Brentskih sotesk in ob Piavi.

Benetke, Mestre in Treviso so sovražni zrakoplovci zopet bombardovali včeraj po solnčnem zahodu, ne da bi koga usmrtili ali napravili kako škodo.

True translation filed with the postmaster at Joliet, Ill., on February 7, 1918, as required by the act of October 6, 1917.

Makedonska fronta.

Pariz, 4. febr. — Blizu Sugova, na slemenih južno od Velesa, so britanske čete izvedle uspešen napad na bolgarske zakope. Zapadno od Ohridskega jezera je bil sovražen oddelek, ki je poskušal zavzeti eno naših stražišč, odbit. Grški zrakoplovci so bombardovali postajo Miletkovo v Vardarski dolini.

True translation filed with the postmaster at Joliet, Ill., on February 7, 1918, as required by the act of October 6, 1917.

Francoska fronta.

Pariz, 4. febr. — Po silni topniški pripravi so Nemci snoči poskušali napasti v odseku zapadno od Fresnesa, severovzhodno od Coucy Chateau. Francozi so jih z lahkoto odbili. Topništvo je bilo delavno na desnem bregu reke Meuse.

Zrakoplovstvo.

V dobi med 21. jan. in 31., vštevši, je bilo devet nemških zrakoplovov zbitih v zračnih spopadih po francoskih pilotih in četvero po francoskem obrambnem streljanju. V isti dobi je bilo petnajst nemških zrakoplovov hudo poškodovanih, tako da so se morali spustiti doli za sovražnimi linijami.

Večerno poročilo.

Med dnevom je postalo topniško bojevanje prav silno ob fronti severno od reke Aisne, v okraju Carnillet, v Argonih in v gornji Alzaciji.

True translation filed with the postmaster at Joliet, Ill., on February 7, 1918, as required by the act of October 6, 1917.

Britansko poročilo.

London, 4. feb. — Zgodaj snoči je oddelek naših čet napadel sovražne zakope vzhodno od Hargicourta. Sovražno topništvo je bilo delavno med nočjo v soseščini Lensa in severovzhodno od Gavrella.

Zrakoplovstvo.

Včeraj so pomorski zrakoplovi izvedli bombardovalen napad na sovražno zrakoplovsko lopo pri Houttavu (Belgija). Mnogo bomb je bilo spuščenih na cilj.

Podnevi tekom bojevanja v zraku je bil en sovražnikov zrakoplov razdejan in dva sta bila pognana doli izven nadzorstva. Dva naših zrakoplovov se nista vrnila.

True translation filed with the postmaster at Joliet, Ill., on February 7, 1918, as required by the act of October 6, 1917.

Belgijsko poročilo.

Pariz, 4. feb. — Med zadnjima dnevoma je naše topništvo prepodilo več sovražnih baterij ter izvedlo streljanja pogibelji in povračila proti sovražnim organizacijam in Branikom v odgovor na topniško streljanje in bombardovanje pred Dixmudom. Sovražen zrakoplovec je bil zbit v naših linijah po britanskih zrakoplovcih.

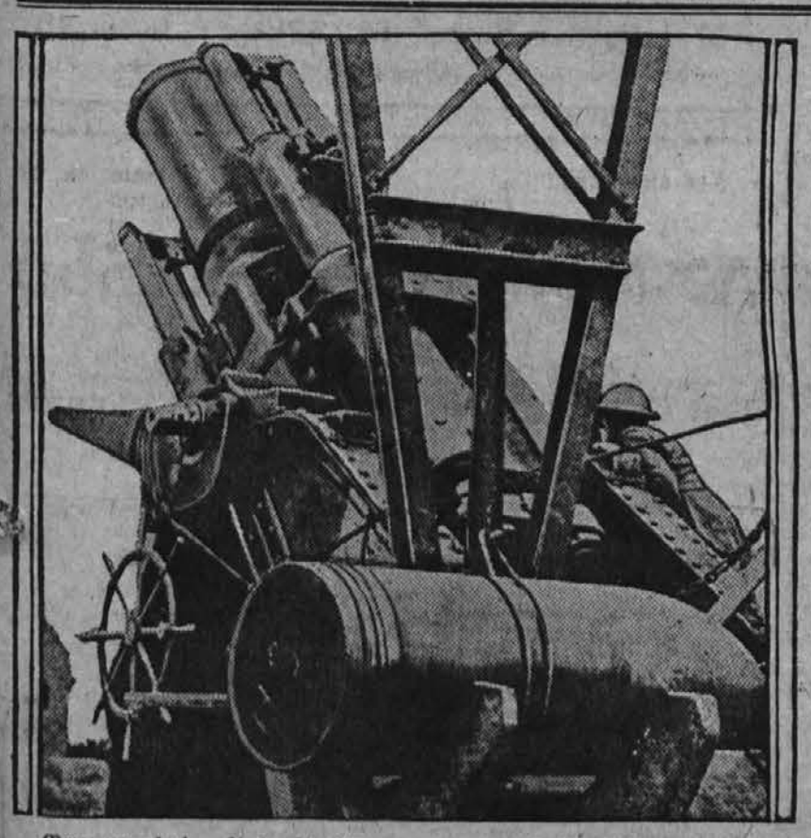

True translation filed with the postmaster at Joliet, Ill., on February 7, 1918, as required by the act of October 6, 1917.

EDEN HAIGOVIH NAJBOLJŠIH TEŽKIH TOPOV.

Havbica, ki je tu videti, je eden britanskih težkih topov, katerih pretresajoče streljanje je v resnici raztreščilo nemške zakopne postojanke v Flandriji, ko je Sir Douglas Haig pritiskal naprej v pridobitev svojih zmag. Na topovskem kozlu v ozadju topa je ogromen izstrelek, pripravljen za naboj.

GROF CZERNIN RAZDRAŽIL NEMCE.

V govoru, ki ga imel pred državnim zborom, odrekel pomoč Nemčiji za osvojitev Belgije.

GOVOR BIL OBJAVLJEN KRIVO.

Nemška Wolffova agencija zakrivila ponaredbo govora.

True translation filed with the post master at Joliet, Ill., on February 7, 1918, as required by the act of October 6, 1917.

Czernin razdražil Nemčijo.

London, 5. feb. — Najvažnejši odstavek v govoru, ki ga je imel grof Czernin, avstro-ogrski minister zunanjih stvari, pred državnim zborom dne 24. jan., ki sedaj provzroča vihar protiavstrijske agitacije v Nemčiji in Bolgariji, je bil spretno zavit tako, da je bil popolnoma izpremenjen njegov pomen v navedku, ki ga je dovolil nemški Wolffov urad za poslatev na Angleško in v Ameriko.

Z ozirom na predloge predsednika Wilsona je bil avstro-ogrski minister zunanjih stvari naveden, kakor bi bil rekel:

"Mislim, da lahko brez škode izjavim, da smatram zadnje predloge predsednika Wilsona za dragoceno približanje avstro-ogrskemu motrišču, in da bi nekatere istih Avstro-Ogrska z veseljem odobrila. Toda najprej mora postaviti to načelo, da kolikor se ti predlogi tičejo njenih zaveznic, bodisi v slučaju nemške zaposedbe Belgije ali v slučaju Turčije, hoče Avstro-Ogrska, zvesta svojim obljubam za boj do konca v obrambo svojih zaveznic, braniti posesti svojih zaveznic, kakor bi branila svoje lastne. To je stališče naših zaveznic, glede katerega je popolna vzajemnost."

True translation filed with the postmaster at Joliet, Ill., on February 7, 1918, as required by the act of October 6, 1917.

Kaj je v resnici rekel.

Pravilno besedilo tega odstavka v govoru grofa Czernina, kakor natisnjeno v dunajskih časopisih, sledi:

"Kolikor se ti predlogi tičejo njenih zaveznic, bodisi v slučaju nemških posesti, Belgije, ali Turčije — hoče Avstro-Ogrska, zvesta svojim obveznostim, iti do skrajnosti v obrambi svojih zaveznic. Braniti hoče predvojne posesti svojih zaveznic, kakor bi branila svoje lastne."

Z zavitjem stavka in z izpustom važnega pridevnika "predvojni" (pre-war) je bil grof Czernin naveden, kakor bi bil rekel, da hoče braniti nemško posest Belgije. To je glavna stvar, katero je odločno odklanjal. Trdno je ločil Belgijo od nemških posesti in izjavil, da hoče Avstrija braniti samo predvojne posesti svojih zaveznic.

True translation filed with the postmaster at Joliet, Ill., on February 7, 1918, as required by the act of October 6, 1917.

Topniško bojevanje.

Pariz, 5. feb. — Živahno topniško bojevanje se je pripetilo na raznih točkah severno od reke Chemin-des-Dames. Neki nemški oddelek je bil odbit v tej krajini, preden je mogel prodreti do francoskih linij. Drugod je bila noč pokojna.

London, 5. feb. — Izvedli smo uspešne napade snoči južno od Fieurbaix (jugozapadno od Armentieresa) in v soseščini železnice Ypres-Staden. Mnoge Nemce smo usmrtili in ujeli ter eno strojno puško uplenili.

True translation filed with the postmaster at Joliet, Ill., on February 7, 1918, as required by the act of October 6, 1917.

Nemško poročilo.

Berlin, 5. feb. — Armada prestolonaslednika Rupprechta: Bili so topniški dvoboji od brežine do reke Lys, ki so znatno narasli zvečer ob železnici Boesinghe-Staden, kjer je bil angleški napad odbit, ter med Passchendaelom in Becelaerom. Južno od reke Lys, ob Labaškem kanalu in ob reki Searpe je bila strelna silnost poživljena zdajpazdaj. Nekaj Angležev je bilo ujetih v uspešnih napadih južno od Armentieresa in v soseščini Graincourta.

Armada nemškega prestolonaslednika: Južno od Beaucourta so naše badenske naskočne čete prodrle daleč v francoske postojanke in prizadele težkih izgub ter se vrnile v svoje linije s 23 ujetniki in mnogimi strojnimi puškami.

Armada vojvode Albrechta: Na višinah ob reki Meuse severno in južno od St. Mihiela je bilo bojevanje obnovljeno danes popoldne.

True translation filed with the postmaster at Joliet, Ill., on February 7, 1918, as required by the act of October 6, 1917.

2,850,000 Nemcev na zapadu.

S francoskimi armadami na bojnem polju, 4. feb.—Nemci so dosedaj zbrali od 180 do 190 divizij (2,700,000 do 2,850,000 vojakov) na zapadni fronti v pripravi za svojo pričakovano pomladansko ofenzivo.

Izza aliirskega pogona v zadnjem aprilu je največje število nemških vojakov na zapadni fronti znašalo samo 155 divizij, dokler ni rusko premirje dovolilo povečanja do sedanje bojne moči.

Stoinpetnajst divizij je že ob linijah, dočim je ostali 65 do 75 v reservi, prejkone v svrho, da udarijo v presenetljivo ofenzivo ali zaustavijo aliirance, če bi jim Nemci prepustili začetek pomladanske ofenzive.

Nemci imajo še šestdeset divizij ob ruski fronti, obstoječih iz preutrujenih, decimiranih enot, od katerih so bili najboljši vojaki premeščeni na zapadno bojno torišče.

True translation filed with the postmaster at Joliet, Ill., on February 7, 1918, as required by the act of October 6, 1917.

Mirovno pogajanje ne uspeva.

London, 4. febr. — Amsterdamski poročevalec za Exchange Telegraph Co. pravi, da nenadni povrat drja. von Kuehlmanna in grofa Czernina v Berlin smatrajo v nemških političnih krogih za predhodno znamenje preloma pogajanj v Brest-Litovsku. Posebni posvet, ki se ima vršiti v Berlinu, kakor pravi ta poročevalec, je v svrho pretehtanja splošnega mirovnega položaja. Bolgarski prvi minister Vazil Radoslavov in turški veliki vezir Talaat paša sta tudi pričakovana v Berlinu.

True translation filed with the postmaster at Joliet, Ill., on February 7, 1918, as required by the act of October 6, 1917.

Moskovske čete za vojno.

Petrograd, 5. feb. (Zakesnelo.) — Ruskih vojakov odsek moskovskega delavskega in vojaškega soveta je na velikanskem shodu sklenil, da so nemški pogoji nesprejemljivi, in je pozval petrograjska oblastva, naj takoj sestavijo prostovoljno sociališko armado "v nadaljevanje odpora".

True translation filed with the postmaster at Joliet, Ill., on February 7, 1918, as required by the act of October 6, 1917.

Razpok praharne pri Pragi.

London, 4. feb. — Eksplozija nekega skladišča za strelivo blizu Prage, glavnem mestu češkem, z izgubo mnogih življenj, je naznanjena v brzojavkah iz tistega mesta v Curih, odkoder je bila poslana na Evcange Telegraph Co. Po istem poročilu je bilo skladišče razstreljeno nalašč.

Potop Z. D. prevozne ladje; 1,079 mrtvih?

Washingtonski vojni urad naznanja katastrofo na morju, ki zadela ameriško ladjo.

"TUSCANIA" TORPEDOVANA.

Nad tisoč preživelcev se izkrcalo v Bucranni in Lornu, Irsko.

True translation filed with the postmaster at Joliet, Ill., on February 7, 1918, as required by the act of October 6, 1917.

Potop ameriške ladje.

Washington, D. C., 6. feb. — Ameriški parnik "Tuscania", ki je imel na krovu 2,179 vojakov Združenih Držav za Evropo, je bil torpedovan in pogreznjen v vojnem pasu.

Tisoč preživelcev je bilo izkrcanih na Irskem.

Poročajo, da je 1,079 ameriških vojakov izgubljenih.

Preživelci so bili izkrcani v lukah Bucranna in Lorne, Irsko.

Prva pogreznjena.

To je prva ameriška prevozna ladja z vojaki na krovu za Evropo, ki je bila potopljena po kakem nemškem podmorskem čolnu. Do 500,000 vojakov je bilo prepeljanih na Francosko brez izgube le enega življenja.

Enote na krovu neznane.

Ko so novico o potopu "Tuscanije" prejeli v vojnem departmentu nocoj, so uradniki v službi rekli, da ne vejo, kake vojaške enote so bile na krovu te prevozne ladje.

Vedeli niso, ali je imenik v departmentu ali v luki vkrcanja.

Uradniki niso vedeli povedati, ali je bila prevozna ladja primerno spremljana, niti navesti velikosti spremstva.

Spominja na "The Antilles".

Ena prevozna ladja — "The Antilles" — je bila pogreznjena na povratu v Združene Države z izgubo sedemdesetih življenj.

Preiskava je dognala, da je bila "The Antilles" nezadostno spremljena in vsled tega je bil admiral Fletcher v oskrbi spremstva odpuščen iz te službe.

Po potopu ladje "The Antilles" so bila izdana povelja, ojačiti spremstva na vožnjah v inozemstvo in domov.

Zatrjujejo, da je bilo to storjeno.

True translation filed with the postmaster at Joliet, Ill., on February 7, 1918, as required by the act of October 6, 1917.

Žrtve U-čolnov v zadnjih dneh.

London, 6. feb. — Admiralstvo poroča, da je bilo petnajst britanskih trgovinskih ladij pogreznjenih po minah ali podmorskih čolnih v zadnjem tednu. Od teh je bilo deset po 1,600 ton ali več ter pet pod 1,600 ton. Četvere ribiške ladje so bile tudi pogreznjene. Med prejšnjim tednom je bilo potopljenih devet velikih in šest malih ladij. Skupne izgube, naznanjene po admiralstvu izza pričetka poostrenega vojskovanja s podmorskimi čolni, znašajo 1,253 ladij.

True translation filed with the postmaster at Joliet, Ill., on February 7, 1918, as required by the act of October 6, 1917.

Ponedeljki brez dela ostanejo.

Washington, D. C., 5. feb. — Prihodnji ponedeljek bo brez kuritve in brez dela — in prejkone več naslednjih ponedeljkov. Še sedem ponedeljkovih praznikov je na vladnem programu za varčevanje s premogom in za olajšanje prevozne stiske; zadnji je določen za dan 25. marca.

Glavni ravnatelj železniški McAdoo in kurivni upravitelj Garfield sta po večurnem posvetovanju sklenila, da bi bilo nemogoče končati izvrševanje brezdelnih ponedeljkov.

True translation filed with the postmaster at Joliet, Ill., on February 7, 1918, as required by the act of October 6, 1917.

Samo en ponedeljek še?

Washington, D. C., 6. feb. — Nevarnost dalekoraširjenega trpljenja vsled pomanjkanja premoga je še preteča, so izjavili nocoj uradniki kurivne uprave v naznanilu o nadaljevanju odredbe o zaprtih ponedeljkih.

Dr. Garfield pa je izrazil upanje, da se po prihodnjem tednu utegnejo železniške tovorne zaustave (embargoes) in odredbe o prednosti premogovni dobavi rabiti kot nadomestki za ponedeljke brez kuritve v svrho varčevanja s premogom.

"Upati je," je rekel, "da se bo po zatvoritvi v ponedeljek 11. februarja in zaprtju v mnogih državah na dan po Lincolnovem rojstnem dnevu mogoče zanaprej zanašati na železniške tovorne zaustave in prednostno prevažanje živeža in premoga, po odredbi glavnega ravnatelja železnic."

Lincolnov rojstni dan v torek.

Kurivno upraviteljstvo preudarja izdanje prošnje, da vse industrije in trgovinske tvrdke ustavijo poslovanje prihodnji torek, Lincolnov rojstni dan.

True translation filed with the postmaster at Joliet, Ill., on February 7, 1918, as required by the act of October 6, 1917.

Neomejena oblast za Wilsona.

Washington, D. C., 6. feb.—V predlogi, ki podeljuje v resnici neomejeno oblast eksekutivi (izvrševalnemu oblastvu), je predsednik Wilson predložil kongresu danes svoj načrt za izkoreninjenje birokratske (uradniške) brezuspešnosti, odkrite po senatski preiskavi vodstva vojne.

Predloga, ki jo je sestavil generalni pravdnik pod vodstvom g. Wilsona, pooblašča predsednika med vojno, razdeljevati, podrejati, skupljati in drugače preosnovati vsa upravna opravila in agencije, kakor so videti potrebne za vojskovanje. Poblaščen je tudi, prenašati dovolitve iz enega departmenta, urada ali področja v katerokoli drugo agencijo, ki jo utegne določiti.

Pet delavcev povoženih.

Youngstown, O., 6. feb. — Pet moških je zašlo davi pod brzovlak Pennsylvania-železnice in je bilo na mestu usmrčenih. Bili so delavci na železnični progi.

JOS. TRINER — MRTEV.

Predsednik tvrdke Joseph Triner Co., Chicago, Ill.

Umrl je dne 2. feb. 1918 ob 11:25 ponoči v St. Petersburgu, Florida, po dolgi bolezni (arteriosclerosis), v starosti 57 let. Rojen je bil v Kacerovu na Češkem dne 19. marca 1861 in je prišel v Ameriko l. 1879. Deset let pozneje je spravil na trg Trinerjevo ameriško zdravilno grenko vino, kateremu so pozneje sledila Trinerjev liniment in druga domača zdravila. Njegova prva tvornica ob May in West Eighteenth streetu je bila zelo majhna, ali g. Trinerjeva trgovinska sposobnost in neutrudna osebna uprava sta premagali vse ovire; priljubljenost izvrstnega izdelka, pionirja v svojem področju, je rasla neprestano, in g. Triner je moral končno zgraditi sedanjo veliko, popolnoma moderno tovarno na 1333-1343 South Ashland avenue, ki je vzorna po čistosti uradov in laboratorijev. Dne 9. dec. 1917 je bila tvrdka inkorporirana kot Joseph Triner Company. Vsi departmenti so pod upravo izkušenih veščakov, med katerimi so g. J. V. Sterba, glavni poslovodja; g. Fr. Sedlak, blagajnik, in dr. Vojan, manager za oglase, in družba dobi sedaj novega predsednika v edinem sinu pokojnikovem, g. Joseph Trinerju ml., ki je bil tajnik inkorporirane družbe, in ker je podedoval sijajno energijo svojega očeta, bo vodil tvrdko do novih uspehov.

Žalujoča obitelj, mrs. Catherine Triner in štiri hčere, mrs. Camilla Wenter, mrs. Ella Lagorio, mrs. Libuša Klaus in miss Anna Triner, je prepeljala zemske ostanke pokojnikove iz Floride v Chicaško domovanje, 2828 Sheridan road. Pogreb se je vršil včeraj (četrtek) popoldne. Pokopali so pokojnika na Češkem narodnem pokopališču.

Naj počiva v miru!

IZ SLOVENSKIH NASELBIN.

Joliet, Ill., 6. feb. — Danes teden dni bo pepelnična sreda, ko se začne štiridesetdanski post. Predpustnih veselic smo imeli malo letos, da tako malo menda še nobeno prejšnje leto ne; saj pa ni bilo nobeno leto tako resno, tako polno vsakojakih težav, križev in nadlog, kakor je letošnje. Toda vse križe in težave radi prenašamo, kolikor so v zvezi s patrijotizmom in potrebo, da vsi pomagamo k dobitvi zmage v vojni. Stric Sam nam hoče dobro, zato ga vsi po vseh svojih močeh v vsem podpirajmo!

— Ali ste že plačali svoj dohodninski davek (income tax)? Nikar ne pozabite! Čas je samo do 1. marca.

—Ali kupujete vojno-hranilne znamke vsak dan? Kmalu bodo na prodaj pri Amerikanskem Slovencu.

— Dr. Vošnjak v Jolietu. Zadnjo nedeljo smo imeli čast in veselje, pozdraviti v naši sredi drja. Bogumila Vošnjaka. Kdo je ta mož, je znano čitateljem Amerikanskega Slovenca, ki je v svoji zadnji petkovi izdaji priobčil nekaj podatkov iz njegovega življenja. Dr. Bogumil Vošnjak je sin g. Mihaela Vošnjaka, štajerskega prvoboritelja in "očeta slovenskih posojilnic", čigar "Poslanico ameriškim Slovencem" prinašamo v tej izdaji našega lista. Dr. Bogumil Vošnjak je znanstvenik in pisatelj ter jugoslovanski politik, eden izmed najboljših, kar jih ima naša stara domovina. In prišel je zdaj v Združene Države budit in dramit ameriške Slovence, da po svoje pomorejo svoji rojstni domovini — vdovi tožni, zapuščeni, s krvjo, solzami napojeni, kakor pravi pesnik. In zadnjo nedeljo je bil dr. Bogumil Vošnjak med nami v Jolietu.

Jolietska podružnica Slovenske Narodne Zveze je namreč imela v nedeljo svojo februarsko mesečno sejo, na katero je bil povabljen poleg g. Rude Trošta, organizatorja S. N. Z., tudi dr. Bugumil Vošnjak, ko se je udeležil sprejema srbske misije v Chicagu predzadnjo nedeljo. In prišel je, namreč dr. B. Vošnjak, dočim se je g. Trošt opravičil zaradi prehlajenja.

Nedeljska seja se je vršila v zgornji dvorani naše stare šole, drage volje prepuščeni v to svrho po g. župniku. Udeležba je bila mnogoštevilna, tako da je bila dvorana napolnjena s člani in drugimi rodoljubi, ki jih je privabilo ime odličnega gosta in govornika. — (Konec prih.)

—Junaški rokoborec "Navy" Roštan, naš rojak-vojak, ki smo poročali o njem te dni, je zopet naveden v sledeči brzojavki:

Fort Riley, Kas., 4. feb. — Navy Roštan iz Forta Riley in jolietski "welterweight champion of the army", se bo poskusil z Lee Morriseyem iz Oklahoma City v rokoborski tekmi za prvenstvo v fortu v torek, dne 12. feb. Morrisey je "lightweight champion" jugozapada in je premagal rokoborce Dundee, Leonard, Mandot, Thorpe in druge rokoborske prvake. Roštan je dosegel čudovit rekord v rokoboru, odkar je stopil v vojaško službo kmalu po napovedi vojne. Premagal je že vse nasprotnike in izgubil samo en naskok (bout), in to na nepravilen udarec proti Morrisu Lux iz Kansas City, akoravno je kansasškega borca treščil ob tla trikrat v prvem prohodu (round).

Borba se bo vršila v Cavalry Gymnasiumu v fortu in bodo na sporedu štiri tekme.

—Registriranci klicani k preiskavi. Šeststo registriranih mladih mož pod sodno oblastjo mestnega nabornega odbora je bilo poklicanih, da se ta teden zglasijo za telesno preiskavo. Zdravniški preiskovalci so začeli svoje delo danes in je zaključijo v soboto. Mladi možje, ki bodo potrjeni za vojaško službo, bodo tvorili število novincev, katero ima oditi na prvotno vežbanje v Camp Dodge, Iowa, dne 23. februarja in naslednje dni. Imena slovenskih fantov, ki bodo potrjeni te dni, priobčimo o svojem času.

— Konec najhujše zime. Včerajšnje poročilo chicaškega vremenoslovca se glasi: "Severozapadno motenje se umakne proti vzhodu pred naglo rastočo temperaturo od Missouriške doline in osrednjih držav, in zmerna temperatura je verjetna za več dni." In res, danes je temperatura nad ničlo in zimskih rož po okenskih šipah že ni več skoro nikjer v našem mestu. Vrabci veselo čivkajo, ko solnce zmaguje. Toda vrabčje veselje je pač prerano, kajti spomlad je še daleč — in še bomo zmrzovali.

— V odvrnitev povodnji. Mestni uradniki so pripravili in ukrenili vse potrebno v odvrnitev povodnji in poplave, ki bi utegnila staviti Joliet v resno nevarnost vsled snežnega kopnenja ob začetku južnega vremena. Ker je vsa zemlja ob reki Desplaines ter ob potokih Hickory in Spring pokrita z dva črevlja globokim snegom, bo količina vodovja, ki bo drlo navzdol po tem okrožju začetkom spomladi, prejkone največja v zgodovini. Vse je pripravljeno za odvrnitev vsake nevarnosti vsled preteče povodnji. Ledovje, ki bi utegnilo reko in potoke zagatiti, bodo razbijali z dinamitom.

— Pomanjkanje premoga v tem mestu je še veliko. Poročajo, da je lepo množino premoga, namenjenega za Joliet, zasegel chicaški kurivni administrator, zato je bil poslan v Chicago protest.

— Pismo v jolietskem poštnem uradu ima: Ljevnaich Janko.

— Ob priliki ženitovanj, krstov, pogrebov in drugih slučajih, ko potrebujete avtomobil, se oglasite pri meni, ki imam 7 passenger limousine-avtomobil za vse potrebe. Chicago tel. 2575, N. W. Phone 344 — A. Nemanich, Joliet. Adv.

POSLANICA AMERIŠKIM SLOVENCEM.

Prišel je čas, v katerem se odločuje usoda naroda, velikih in malih. Vsi Slovenci vemo, kaj bo z nami, ako Nemčija zmaga in Avstrija, njena dekla ostane ohranjena. Jaz starec dvainosemdesetih let živim v Švici v pregnanstvu, najstarejši sem od slovenskih živečih političarjev. Moja preteklost, moja starost in izkušenost mi daje pravo, da zakličem ameriškim Slovencem nekoliko besed, ki mi prihajajo iz globočine mojega srca.

Približuje se že grobu generacija, ki je bila z menoj in s katero in med katero sem deloval. Skupno s svojim dragim, danes že rajnim bratom pisateljem in politikom dr. Jožefom sem videl, kako je rastlo ono malo slovensko drevce, koje smo zasadili v navdušenih dnevih taborov od leta 1863. do 1868. Postavili smo s slovenskim zadružništvom in posojilništvom eden jak kamen za stavbo moderne Slovenije. Pa ta moderna Slovenija je imela kal smrti v sebi. Odrezana od svojih bratov Srbov in Hrvatov, ogrožena od vsenemštva je bila posvečena smrti kljub slovenskemu delu, energiji in vstrajnosti. Svetovna vojna nam je odkrila strašni prepad, pred katerim smo stali.

Smotreč iz svojega mirnega švicarskega kota na to veliko človeško tragedijo in krvolitje, sem bil vedno trdno prepričan, da bo demokratsko načelo izšlo zmagonosno iz te borbe, verujoč, da bode prišla ura, v kateri bodo povišani narodi, ki so bili doslej ponižani, in da bodo i Slovenci osvobojeni težkega jarma, ki jih tlači. Nemčija ne more več zmagati, proti njej je dvignila železno pest največja demokracija sveta, pod katere zakoni Vi živite. Proti Nemčiji-Avstriji pa je vstal še nekdo drugi, avstrijski Slovani sami.

Neizmerna radost mi je napolnila srce, ko sem izvedel, kako korajžno se držijo naši ljudje doma. Vse stranke, vsi staleži, ubogi in bogati, meščani in socialisti, knezoškof ljubljanski in zadnji kmetič in delavec so složni v eni stvari: mi moremo živeti samo, ako smo združeni s Srbi in Hrvati v eni državi, neodvisni, svobodni in demokratični. Mi vsi hočemo Jugoslavijo, osvobojenje od Nemcev in njih črnožoltih ltlapcev. Vojaški sod, ječa in vislice jim pretijo, pa vendar imajo pogum, da zatiralcem in trinogom brusijo v obraz sveto resnico. Ali ni v duch, ko kaže naš nesrečni narod doma toliko moralne sile, naša dolžnost, da vse storimo v uresničenje velikega, največjega narodnega ideala: to je naše državne neodvisnosti? Drugače nam bodo rekli nekega dne: svobodni ste bili in ničesar niste napravili, da postanemo neodvisni in da stvorimo sebi in svojim otrokom srečno novo svobodno domovino! Oni doma verujejo v Jugoslavijo, svobodno in neodvisno, pa jaz želim, da bi se o Vas Amerikancih moglo reči, kakor je Krist rekel: Vera Tvoja Ti je pomogla, idi v miru!

Meni starcu, ki sem pol stoletja bil v slovenskem javnem življenju, bo sledila ena vera v grob: Slovenci sami ne morejo živeti. Ako se ne ujedinijo s Srbi in Hrvati, izgubljeni so, doslej najbolj jaki narod na svetu. Nemci jih bodo pometali v Adrijo. Sami se ne morejo ubraniti tisočletnega sovraga. Evangelij slovenske politike mora biti jugoslovansko državno in narodno jedinstvo. Dragi ameriški Slovenci! Ljubite naše brate Hrvate in Srbe. Srbi so prelivali svojo kri tudi za slovensko stvar, in danes brez krvoprolitja narodi ne morejo biti svobodni. Pomislite, koliko groznih žrtev so Srbi doprinašali za našo skupno veliko jugoslovansko stvar.

Stojim na robu groba in kličem Vam: Bodite složni, ne prepirajte se, temveč polni duha slavne slovenske narodne discipline delajte vsi za našo bodočo svobodo. Samo v jedinstvu, bratski slogi in neumornem energičnem delu je naš spas. Najprej in predvsem ujedinjenje in oslobojenje!

Nikdar še ni bil položaj Slovencev tako strašen, kakoršen je danes. Sveto pismo pravi: Lisice imajo jame in ptice nebeška gnezda. In jaz vam pravim: Slovenci pa nimajo kam položiti svoje glave! Nemška pikelhavba vlada danes v lepi Sloveniji. Mi nimamo domovine, ne doma. Priboriti si jo moramo znova, pa v tej novi slovenski domovini, ki ne bo več ona od Drave do Sotle, nego od Drave do Vardara in Soluna ,bo vsak od Vas imel kruha in zemlje in sreče dovolj. Pa to svobodo si moramo zaslužiti.

Moj sin je prišel preko neizmernega oceana v novi svet k Vam. Postal je to, kar je, po svoji energiji, volji in delu. Ni samo znanstvenik in pisatelj, temveč človek, ki je imel že dovolj posla s praktično politiko. Prosim Vas, poslušajte njegove besede, in šele, ko ste ga čuli, sodite.

Starec sem, Avstrija mi je konfiscirala vse, kar imam, ter pravi, da sem veleizdajnik. Nimam doma, ne domače strehe. Tudi moj sin je vse žrtvoval, kar je dosegel kot plod svojega dela. Ali v mojem starem srcu je mlada nada in vera, da se bo uresničil naš veliki narodni ideal, kajti čutim: Roka Gospodova je z nami.

Imam samo eno željo, da bi se vrnil v svobodno jugoslovansko domovino Slovencev, Srbov in Hrvatov in rekel bodem: "Sedaj odpusti v milosti slugo svojega, Gospod, ker moje oči so videle odrešenje."

Vam pa, ameriški Slovenci, najsrčnejši slovenski rodoljubni pozdrav, da bi bilo Vaše složno narodno delo v smislu narodnega jedinstva in svobode plodno in da bi rešilo naš slovenski narod smrti. Bog živi Slovence, ujedinjene s Srbi in Hrvati!!

Collonge v francoski Švici, na Božič 1917.

MIHAEL VOŠNJAK.

AVSTRIJA IN PRINCIP SAMOODLOČEVANJA NARODA.

Priobčujoč v poročilu iz Dunaja zaključek predsedništva Češke Zveze, Jugoslovanskega kluba in Ukrajinske Zveze v parlamentu povodom izjave avstrijskega ministrskega predsednika glede sklenitve miru, je priobčila Frankfurter Zeitung 4. decembra naslednji komentar o tem zaključku:

"Vspričo tega manifesta je mogoče omeniti samo to, da se bo skoro videlo: ali bo ruska vlada in ruska vojska sprejela ta neprikriti apel na slovanski čut solidarnosti, da odbijeta mir, katerega more Rusija skleniti vsak trenutek z osrednjimi silami. Avstrija ne bo nikoli dopustila, **da se spravi avstrijsko narodnostno vprašanje pred splošni mirovni kongres in da bodo nemške manjšine izpostavljene nasilju pod pritiskom želje vseh narodov za mir.** Zamotani problem narodnostnih manjšin, katerega se trudijo rešiti že desetletja najboljše glave v Avstriji, se ne da rešiti s krilato besedo, kakoršna je "samoodločevanje naroda", pa tudi ne na splošnem kongresu."

POLEG AVSTRIJE, A NE V AVSTRIJI.

(Hrvatska Država, 30. novembra.) Od nekega duhovna smo prejeli sledeče vrstice: "S polno pravico ste pripomnili v številki od srede glede odprtega pisma ljubljanskega škofa dr. Jegliča na dr. Šušteršiča, da ne odgovarja in da ni v skladu z deklaracijo od 30. maja. Kolikor se tudi radujemo, da je ljubljanski škof obsodil s svoje strani nenarodno politiko dr. Šušteršiča in mu s tem odvzel močno sredstvo za agitacijo, vendar pa se moramo zavarovati pred stalnim tolmačenjem majske deklaracije, ki je napačno po tem pismu. **Pozabiti namreč ne smemo, da zahtevamo svojo narodno, suvereno, svobodno in samostojno državo poleg Avstrije, in ne v Avstriji.** To ne smemo prenehati povdarjati, ker ne smemo minimalistično voditi politiko deklaracije izpod minimuma."

(Hrvatska Država, 1. decembra.) "Kakor da nekateri naši ljudje ne razumejo, **da ne pozna deklaracija od 30. maja nikake narodne države v Avstriji, temveč poleg Avstrije...**"

IZJAVA SLOVENSKIH OBČIN ZA JUGOSLAVIJO.

(Slovenec, 30. novembra.) Občinski predstojniki v okraju Kamnik so poslali Jugoslovanskemu klubu na Dunaju sledečo izjavo:

"Predstojniki občin kamniškega okraja, zbrani na sestanku v Šmarci 4. novembra 1917., **izražajo prepričanje, da je naša bodočnost samo v zedinjenju Slovencev, Hrvatov in Srbov. Ta tri plemena so samo en narod, ena kri, en jezik. Naši sovražniki so nas razdelili na razne dežele in nas razkosali, da bi nas lažje zadušili. Naši možje in naši mladeniči se ne bore za gospodstvo Nemcev in Madžarov, temveč hočejo nasprotno enakopravnost vseh narodov, v prvi vrsti svobodo in edinstvo jugoslovanskega naroda, ki je mogoča samo v samostojni jugoslovanski državi.** Odkrito in glasno povdarjamo, da ne bomo mirovali, dokler ne bo uresničena ta naša minimalna zahteva. Zahtevamo pa istotako, da bodo v bodoči jugoslovanski državi **zedinjena vsa jugoslovanska plemena, toraj tudi prekmurski in beneški Slovenci. Ne eno jugoslovansko selo ne sme ostati pod tujim gospodstvom...**

Kot predstojniki kmetskih občin pozivljamo Jugoslovanski klub na Dunaju, da takoj osnuje Narodni svet, v katerem naj bodo vse stranke sorazmerno zastopane. Pozivljamo vse slovenske občine, da **povzdignejo svoj glas za zedinjeno Jugoslovijo. Naj ne bo ni ene občine, ki ne bi podala take izjave.**

Svetovna vojna je nastala, ker je bila narodom odvzeta možnost odločevanja. Vsled tega naj vsa jugoslovanska javnost deluje, da se demokratizira javno življenje. **O vojni in miru naj odločuje samo narod."**

(Slede podpisi občinskih predstojnikov z občinskimi pečati.)

ŠUŠTERŠIČEV GOVOR PRED IZSTOPOM.

(Slovenski Narod, 30. novembra.) "Bilo je dva ali tri dni pred volitvami za delegacije. Jugoslovanski klub je imel dve dolgi seji z dnevnim redom o jugoslovanskem vprašanju. Na eno teh sej je prišel nepričakovano tudi dr. Šušteršič. Pri splošni debati je vzel besedlo in v dolgem govoru razvijal načela, po katerih je treba voditi politiko in taktiko Jugoslovanskega kluba. Klub mora biti v najostrejši in najbolj odkriti opoziciji proti Seidlerjevi in vsaki vladi, ki ne odobrava naše deklaracije kot podlago za pogajanja med vlado na eni in Jugoslovani na drugi strani. Deklaracija ne sme biti in ostati naš ideal, temveč minimum naših realnih zahtev, od katerih ne moremo popustiti, pa bodisi proti katerikoli vladi. Ako Avstrija in Nemčija nočete uresničiti našega programa, potem ga bo moral rešiti nek tretji faktor.

To so bile glavne misli radikalnega Šušteršičevega govora na seji Jugoslovanskega kluba, misli, ki povsem odgovarjajo dosedanji politiki in taktiki Jug. kluba in političnim naziranjem klubovega predsednika dr. Korošca.

Kakšen namen je imel tedaj kranjski deželni glavar, ne moremo vedeti. Za danes konštatiramo samo to, da je en teden po onem svojem govoru javno obsodil politiko Jugoslovanskega kluba in njegovega predsednika, katero politiko je en teden prej sam priznaval ko edino pametno in pravilno."

VOJNO-VARČEVALNI SISTEM.

Varčevalne znamke in vojno-varčevalne znamke predstavljajo najbolj demokratično izmed vseh vlaganj denarja.

Amerika pričakuje od vsakega Amerikanca, da pokaže svojo ljubezen do republikanskih naprav s tem, da naloži svoj denar v te demokratične obveznice.

Skupna svota vlaganj in število vlagateljev z ozirom na te vojno-varčevalne obveznice kažeta način, kako odgovarja narod te velike demokracije na poziv za stvar — demokracije po celem svetu ter za stvar oproščenja civilizacije in človečanstva.

Te obveznice dovoljujejo vsaki osebi, in naj so njena sredstva še tako skromna in majhna, priliko, prispevati svoj delež v velikem boju proti militastičnim mojstrom Nemčije, ki skušajo obvladati svet proti pravici in resnici, proti prostosti, brez vesti in brez usmiljenja.

Gotovo želi vsak Amerikanec, da bo sodeležen pri porazu avtokracije ter uspehu prostosti in pravice.

POSTRELJANI KOT PSI.

Pod tem naslovom poroča Slovenski Jug v Odesi:

Pred avstrijskim umikanjem na goriški fronti ej avstrijska vlada dala ukaz, da se evakuira slovenska vas Rihemberk na Goriškem in prevede prebivalstvo v Lipnico (Leibnitz) na Štajerskem. Ker pa je splošno znano, da vladajo v lipniških zgradbah za vaščane naravnost škandalozne razmere, tako da so že vsi otroci in slabotnejši ljudje deloma vsled gladu, deloma vsled kužnih bolezni pomrli, se je prebivalstvo ukazu uprlo z rihemberškim kaplanom vred in se zaprlo v cerkev. Ker je bila žandarmerija brez moči, je je bil poslan nad uboge slovenske begunce neki madžarski polk, ki je naskočil cerkev, udrl v njo in poklal vse ljudi, ki so iskali tam zavetja. — Čuditi se je le, da se med Slovenci še vedno najdejo ljudje, ki se obešajo Avstriji za frak!

S tem svojim barbarskim činom je postavila avstrijska vlada krono svojim grozovitostim, katere je počenjala in počenja tekom sedanje vojne nad svojimi lastnimi podaniki, slovanske narodnosti. Uboge prebivalce slovenske vasi, ki so se branili zapustiti svojo rodno grudo, ker so vedeli, da jih čaka v tujini glad, kužne bolezni in smrt, in ki so se zatekli v cerkev, da bi tam našli varno zavetišče pred preganjalci, je dala vlada postreljati in poklati kot živino. Smrt jih je čakala v tujini, smrt jih je dohitela doma, ker odreka Avstrija svojim slovanskim podanikom pravico do življenja. Ali doletelo bo tudi njo maščevanje, kajti take okrutnosti morajo biti prej ali slej maščevane.

VSTANI ILIRIJA!

Franjo Neubauer.

Čez dole, gore in vode
ponosni orli k nam lete:

Junakov zmagovit je roj,
vihra zastava treh jim boj.

Mogočni jih pošilja car.
Evrope silni gospodar.

Po boju nam oznanja mir; —
iz davnih vstaja tmin — Ilir!

Iz tmin zmagalec zove ga
na dan življenja novega.

V pozabnost jezik zakopan
slavi, glasi se spoštovan.

Korošec, Kranjec in Hrvat
roke podaja si kot brat.

Ni več gora, ni več meja
med brati enega srca!

Velika zmota.

Nekateri ljudje imajo navado, rabiti odvajalne soli ali močne odvajalne rudninske vode vsako jutro. To je velika zmota, ker se jemlje tako preveč vode iz krvi in je potem pregosta. Priličen popitek soli ima gotovo prav dober vpliv na ustroj, ampak prepogostna raba utegne več škoditi nego koristiti.

Severova zdravila vzdržujejo zdravje v družinah.

Liniment.

Za dobro in uspešno domačo rabo bi morala vedno imeti to zdravilo vsaka družina, kajti to zdravilo kmalu odpravi bolečine v prsih, v križu, v kolku, ali kjerkoli si že bodi, če so te bolečine nastale vsled revmatizma, ali prehlada.

Severa's Gothard Oil

(Severovo Gothardsko olje) je znano kot izborno mazilo pri zdravljenju revmatizma, okorelosti udov, hrbtobola in krčev. To je zelo uspešen lek, kojega naj bi imela pri rokah vsaka družina. Natačna navodila so označena na steklenici.

Cena 30 in 60 centov.
Na prodaj v vseh lekarnah.

W. F. SEVERA CO.
CEDAR RAPIDS, IOWA

Iz malega raste veliko!

Resničnost tega pregovora je neovrgljiva. Ako želite imeti kaj za starost, začnite hraniti v mladosti. Mi plačamo po

3%—tri od sto—3%

na prihranke. Z vlaganjem lahko takoj začnete in to ali osebno ali pa pismeno. Vse uloge pri nas so absolutno varne. Naša banka je pod nadzorstvom zvezne vlade.

Mi imamo slovenske uradnike.

The Joliet National Bank

JOLIET, ILLINOIS

Kapital in rezervni sklad $400,000.00.

ROBT. T. KELLY, preds.
CHAS. G. PEARCE, kašir

Ali imate bolne zobe? Ali imate slab želodec?

Ali veste, da so mnoge bolezni povzročene po slabih zobeh. Pridite k nam da pregledamo vaše zobe in damo nasvet---vse zastonj. Vse naše delo je hitro in jamčeno.

22k Gold Crown low as - - - $4
Full set teeth low as - - - $5

Najnižje cene v mestu za najboljše delo.

DR. W. H. LEE NAJCENEJŠI ZOBOZDRAVNIK

Odprto od pol 9. zj. do 9. ure zv; ob nedeljah le zjatraj

227 Jefferson St. Tel. 3219 Joliet, Ill.

A. Nemanich, St. A. Nemanich, Jr.
Chicago Phone 2575

A. Nemanich & Son BANK

Real Estate Insurance Loans Renting

V lastnem domu 1002 N. Chicago St., Joliet, Ill.

Sprejemamo vloge in jih obrestujemo po

3%

in jamčimo absolutno varnost.

Kupujemo in prodajamo zemljišča v mestu in na deželi.

Zavarujemo hiše in pohištva proti ognju, nevihti (tornado) ali drugi poškodbi.

Kupujemo in prodajamo, ali posojujemo denar na Steel Stocks.

Pošiljamo denar na vse kraje sveta po dnevnem kurzu.

Posojujemo denar na zemljišča in hiše.

Izvršujemo terjatve in poslujemo kot administratorji, varuhi, konzervatorji ter v vseh enakih zadevah.

Zadnja kmečka vojska.

ZGODOVINSKA POVEST IZ LETA 1573.

Spisal Avgust Šenoa. — Iz hrvaščine poslovenil L. J.

(Dalje.)

"Ne, gospod poročnik," se upira človeče, "dosti napora nas je stalo, da smo jima prišli na sled in pri Pišecah, kjer stanuje njegova žena, bi ju bili kmalu zasačili. Ne more biti dolgo, kar sta šla tam mimo, sedaj hodita peš. Dobro veste za zapoved Turnovo. Moramo ju vjeti. Počakaj malo," nadaljuje in razjaše konja, "da pogledam. Evo v snegu dvoje moških sledov! To sta ta dva! Glejte, tu sta zavila na polje," nagne človeče glavo. "Ostanite nekaj časa tu in podržite mi konja. Sam grem po sledu, da vidim, kje se konča."

"Pojdi, vrag naj te nosi," zamrmra poročnik in se močneje zavije v plašč, "a ti, Jovan, podrži med tem konja tega lopova."

Človeče se oddalji po polju proti gozdu, gledajoč vedno v tla, konjeniki pa stoje na cesti, žvižgajo skozi zobe pesmico in gledajo za njim. Čez četrt ure se je videlo, kako hiti mala postava od gozda preko polja.

"Ha, glejte ga!" reče Jovan, "škoda, da si ni zlomil mejpotoma vratu. Pravi ogleduh je."

Človeče dospe.

"Evo," zakliče, "dober nos imam. V krčmi za gozdom pijeta."

"Resnica?" vpraša častnik.

"Živa, gola resnica," potrdi mali. "Videl sem ju od zunaj skozi okno. Pojdimo. Pri gozdu pustite svoje konje, da ne bosta slišala hudobneža našega hrupa." Četica poleti preko polja do gozda. Tu privežejo konje za drevesa, in eden ostane pri njih za straža. Kmalu nato dospo do krčme.

"Obkolimo ju," reče mali.

Uskoki in častnik se postavijo na široko okoli samotne hiše. Mali potegne častnika za roko in ga vodi potihoma k oknu.

"Poglejte, gospod! Za mizo sedita in jesta. Oni brkati je Elija. Ta naj ostane živ, drugi je Gušetič, tega lahko ubijete za šalo."

Oba sta sedela obrnjena s hrbtom proti oknu. Steklo zazveni, okno poči in v sobo vstreli puška. Oba kmeta skočita na noge, zgrabita puške in jih namerita iz okna, pred katerim sta stala za drevesi dva Uskoka.

"Kdo si, vrag?" zakriči Elija in izproži puško, a Uskoki odgovore s puško, a breg kroglje. Streljalo se je in streljalo, a med tem pokanjem se odpro za hrbtom kmetov potiho vrata in kakor risi se vržejo Uskoki in častnik nad kmeta. Bil je kratek boj. Kmalu sta ležala kmeta zvezana na rokah in nogah na blatnih tleh krčme, dočim je krčmar hladnokrvno točil vino časniku in njegovi četi.

"A kdo mi bo plačal vino, ki sta ga izpila ta hudobneža?" vpraša krčmar.

"Jaz!" se nasmeje Drmačič, stopivši na prag, potem ko je videl, da sta kmeta zvezana. "Jaz plačam za svojega prijatelja Elijo. Dober večer, bober večer, boter, kako je? Od Sevnice se že nisva videla."

"Pes!" zaškriplje Elija.

"Ej, brat," se vstopi pisar smeje pred njega, "hudo mi je za tvojo drago glavo, a še bolj bi mi bilo žal onih petsto tolarjev, ki mi jih je obljubil zanjo gospod Turn." Nato se vsede k Jovanu.

"Tu imaš plačo!" vrže častnik polno mošnjo tolarjev vohunu, ki prične preštevati svetle novce in reče naposled s smehom:

"Celih petsto! Prav. Draga glava. Kaj ne, Jovan? Na, tu imaš tolar!"

"Judež!" zamrmra Jovan, odmaknivši se od malega pisarja. "Ne glej v moj pošteni obraz."

XL.

V začetku leta 1573. se je končala vsaj napol skoro deset let trajajoča ljuta pravda, ki je veljala hrvaški narod toliko solza, toliko krvi. Počasna pravica, omadeževana s podkupljevanjem in prijateljstvom, je izrekla svojo besedo šele, ko je zavrela cela kraljevina, ko so se sodniki že sami zgražali nad posledicami svoje krivice. Šele ko je zakričal grozni vzklik obupnega srca, strtega od divjega Taha, ko mu pred očmi ljudstva zazijala sramotna propast, ko je dremal zakon in red in se dvignila zavest kmetov, da pokonča protinaravni greh, predpravice plemstva, šele tedaj so zapustili plemiči stranko Ferenca Taha, ki je samoval sredi splošnega meteža krute duše, togotnega srca, uvelega telesa, tuleč od mučne bolesti na trdnem Susjedu, kakor onemogel volk sredi svoje jame. Žolč mu je kipel, bil je divji, ko je gledal z visokega stolpa, kakor se povsod naokoli dviga proti nebu plamen kmečkega srda, — a še bolj divji, ko mu je javil ban, kaj je izreklo sodišče, kako zahteva kralj pod ostro pretnjo nemilosti, da se vrne Heningovici polovica imetja, oni Heningovici, ki je bila z njim boj na življenje in smrt, ki je ranila v srce oholega plemenitaša s tem, da je obetala svojo hčer njegovemu sinu, a jo pozneje omožila z malim, neimovitim plemenitašem. Komisarji so pripeljali Uršulo zopet na grad Susjed. Visoko je dvigala ohola vdova svoj glas, ko je stopila v grad, iz katerega jo je bila izgnala krivica, a Tahi je čepel s sklenjeno glavo pri svojem ognjišču, strmel srpo v gladka kamenita tla in škripal od togote. Dva sovražnika sta stanovala pod eno streho, dvoje divjih duš v enem peklu. Še enkrat je stopil Tahi v javnost. 18. svečana leta 1573., malo dni po Gubčevi smrti, je imel v Zagrebu deželni zbor kraljevine Dalmacije, Hrvaške in Slavonije sejo, in ko se je plemstvo razvnelo, je prišel naenkrat v zbor beloglav, grbast starec, rumenega, upadlega obraza, hodeč po bergljah, opirajoč se na svojega sina — Tahi. Hrup je potihnil za hip — samo tiho šepetanje se je slišalo po posvetovalnici. Starec se je vstopil pred vzvišeni stol bana Draškoviča, ki je gladeč svojo brado upiral ljuto vanj svoje žareče oči. Dvignivši desnico, izpregovori Tahi z drhtečim glasom:

"Mogočni, prečastiti gospod ban! Slavni stanovi in redovi kraljevine! Pred vaše obličje prihaja slab, onemogel starec, pred vas, ki ste vrhovno sodišče v tej deželi in tirjam od vas pravico. Zaslužil sem, da me branite, ker sem služil zvesto trem kraljem, ker mi je ta moja roka oslabela, mahajoč s sabljo v obrambo domovine. Preštejte vse ljute boje, v vsakem je tekla Tahova kri. Sedaj sem suho steblo. Ne želim druzega, kakor da preživim zadnje dneve svojega burnega življenja mirno pod svojo streho, da mirno umrem. A sovražniki mi ne puste. Sekiro dvigajo nad ta suhi, veli hlod — nad mene. Ne morem mnogo govoriti. Slab sem. Saj veste, česa vas prosim. Ko so zlobne duše naščuvale proti meni divjost zverskih kmetov, so uvedli komisarji siloma gospo Uršulo Heningovo na polovico mojega posestva, mojega, pravim, ker sem ga kupil za svoj denar. To je krivica, ostudna krivica. Ni bilo dosti, da so me oplenili, požgali, odrli, da je moji glavi pretila smrt. Še deliti moram z njimi. To je krivica, pravim," zavrti starec jezno z glavo, "jaz ne pripoznam komisarjev, pripoznam samo vaše sodišče. Bodite pravični, vrnite mi mojo last. Protestiram proti sili, pa naj si bo tudi kraljeva!"

Starec dvigne glavo in pogleda z motnimi očmi bana.

"Slavna gospoda!" plane srdito Stepko Gregorijanec, ki je sedel doslej s povešeno glavo v kotu, in skoči na noge. "Slavna gospoda! Pričati moram za svojo taščo, gospo Heningovo. Kaj? Tako daleč smo? Ali zakon in sodnije nimajo več veljave v tej deželi? Ali je razbojniku svobodno, jemati tuje? Ni bilo-li dosti krvi in bede? Ali naj je bo še več? Sodišče je izreklo pravico zapovedal je kralj, komisarji so izvršili. Kdo se sme ustavljati kralju? Posestvo Susjed in Stubica je dedščina Heningovega rodu, a tuj hudobnež se je vtihotapil v mirno gnezdo, odvzel ga je razbojniško. Mrcvaril in davil je kruto ta kraj, da je seglo vpitje do Boga. Bili ste priča krvavih dogodb, veste, da je kmečka besnost pretila zatreti pravice plemstva. A kdo je tega kriv, kdo? Tahi! Da, on! In sedaj, ko je padlo v domačem boju toliko mož, ko je polovica naše zemlje krvava puščava, ko se je dremajoča pravica prebudila po tako dolgem času, sedaj zahteva provzročitelj vsega zla svoje pravice. Kje ima ta človek dušo? Kje ima obraz? Sramota! Greh! On ne pripozna komisarjev sedaj, ko so storili prav, a priznal jih je, ko so napravili krivico, ko so mu izročili proti vsej pravici polovico posestva. In on je smel stopiti čez ta posvečeni prag? Sme stati pred banom? Kje ima poštenje?"

"Stoj!" zakriči drhteč Tahi in dvigne oči kakor tiger in pokaže zobe, "brzdaj svoj strupeni jezik! Kdo je vzrok, da so se uprli kmetje? Kdo jih je podkupil? Ti. Ne prosim tebe, prosim vse plemstvo za svoje pravice, ki jih je kralj potrdil s svojo roko. Ti pa popravi rajše, kar si se pregrešil, vrni svojemu bratu Baltazarju dedščino, ki si jo ukradel slabotnežu, da, ukradel, ti, njegov brat, njega oskrbnik."

"Laže, Tahi laže!" pobesni Stepko, vzdigajoč pesti, "zastavil sem Medvedgrad, da bi popravil naše finance."

"Gospodje," zakliče Tahi, "ugovarjam proti sili, dajte mi pravico. Dajte!"

Starec ošine s pogledom celi zbor, ki je molče poslušal prepir te divje dvojice.

"Pravico mi dajte!" škriplje starec.

A plemstvo, ki je nekdaj kakor noro kimalo na vsak Tahov migljaj, ono plemstvo, ki mu je bil Tahi nekdaj vladar in bog, to plemstvo je zdaj molčalo. Mraz je spreletel starčevo dušo, glava mu je klonila. Tedaj reče ban:

"Gospod Tahi! Kralj in sodišče sta izrekla svojo besedo in tako bo tudi. Povem vam še, kaj mi je sporočil kralj. Heningovica naj vam vrne denar, ki ste ga dali Batorju, a vi zapustite Susjed, to je kraljev nasvet in moj."

"Nikoli!" zakriči Tahi in dvigne kakor zadet od strele svojo glavo, "nikdar, pa naj je rekel tudi kralj. Na Susjedu hočem umreti, ste-li čuli? Pojdiva, sinko, pojdiva! Tu ni življenja, ni pravice. Pojdiva, da jih ne vidim, teh strupenih kač."

Opirajoč se na sina stopa Tahi iz zbora, a ko pride do vrat, se oglasi med gluhim molkom kakor iz groba glas gospoda Vurnoviča:

"To je zadoščenje za Ambroža Gregorijanca!"

Kakor da ga je pičila kača, se je stresel Tahi in se zgrudil v naročje svojega sina.

XLI.

"Kaj je rekel ban?" je vprašala Uršula željno svojega zeta Stepka, ki je dojezdil iz Zagreba na Susjed.

"Tahi noče," odgovori velikaš nevoljno tašči, ki je sedela pri oknu in za katero je stala zvesta služkinja Lolička, češajoč gospejine lase. "Ban mu je ponudil v svojem imenu, da preskrbi ves denar, ki ga je izplačal Batorju, naj se izseli odtod. Toda Tahi noče, kakor ga je tudi potrla kruta bol."

"Znebiti se ga mora, tako ali tako," odvrne jezno Uršula. "Samo, da vem — — —"

"Gospa," zašepeče Lolička, "ste-li pozabili na moje besede, na mojo osveto, ki si jo je moj Drmačič tako lepo izmislil?"

"Preveč grozno je," zamahne Uršula.

"Pustite me," se nasmehne Lolička, "osvetim se. Za vas bo to dobro. Nora deklica, ki so jo našli ljudje na poti, še vedno biva v gradu. Moram se maščevati za take krute rane. Dobro sem si pogledala sliko, pripravila sem vse. Dovolite mi, da storim. Prosim vas," se skloni ženska k stari vdovi.

"Moram prej vedeti, kaj poreče na to Stepko," reče vdova in nagne glavo k zetu in mu zašepeče nekaj besed. Stepkovo oko se zaiskri.

"Divno je," skoči na noge velikaš, "da, sem za to."

"Dobro," reče Uršula Lolički, "stori, kar hočeš. Jaz si umijem roke.

Služkinja pokima z nasmehom in odide.

* * *

Dne 4. velikega srpana leta 1573. je sijala lepa, jasna noč nad pokrajino. Zlata mesečina je trepetala čarobno na hrvovih zelenega gozda, nad srevrnimi valovi Save. Daleč na koncu razgleda se je dvigala v jasnem, modrikastem nebu temna gora. Bajen, čaroben mir je razgrinjal svoje mreže nad zemljo, a iz duše pisanega cvetja je vel po zraku prijeten voj. Bilo je že pozno, ves človeški rod je že snival sladke sanje — le en človek je bdel, Ferenc Tahi. Mesečina je sipala svoje žarke skozi krasno mrežo zelenega bršljana skozi visoko okno susjedskega gradu, na koncu, kjer je stanoval Ferenc Tahi. Čudovito se je lesketala svetloba v steklenih ploščah odprtega okna, čudovito na gladkih, kamenitih sobnih tleh, po katerih se je videla črna senca bršljanovih listov; svetloba je drhtela dalje na starinski sliki Arlandove Dore, svetloba je padala na upali, bradati obraz sivega starca, ki je ležal na postelji, mesečina se je tudi lesketala na svitlem orožju, ki je visело nad starčevo glavo. Na postelji je ležal Tahi sam. Mišice na rumenem licu so mu zadrhtele od časa do časa, v motnih očeh, plamtečih od mesečine, si bral grozno bolečino. Držeč na prsih prekrižane roke vzdihne včasih iz vse duše, včasih stisne ustnice in čelo se mu zmrači. Privezan je na posteljo. Protin leze kakor kača po njegovih kosteh in ga ščiplje in ščiplje, da bi znorel. Leži in molči, molči in trpi, in gleda v krasno, tiho noč, v starinsko sliko, in zdi se mu, da se slika reži, da kaže s prstom v temni kot, v katerem čepi bleda, krvava grdoba, noseč na glavi žarečo krono.

Tiho je. Hipoma zaškripljejo vrata — nekaj zašumi.

Tahi privzdigne glavo. Pri vratih stoji v senci črna, nejasna postava. Premika se. To je živo bitje. Tahi zamiži z očmi, a jih zopet odpre, telo se mu trese od lahkega drhtenja. Kri mu vre, lobanja mu hoče počiti, a od groze se mu ježi koža. Sedaj zaškriplje po tleh korak. Črna postava stopa naprej. Tahi otrpne od groze. Sedaj — sedaj stopi postava iz mraka, mesečina ji posije v obraz. Ženska je, oblečena v črno haljo, na temnih laseh se ji bliščí zlata krona, na vratu se ji lesketa svetel biser. Lice ima bledo in rumeno, kakor da se je dvignila iz groba. Ustnice ima blede in napol odprte, okoli njih drhti grozen smeh. Rjavkaste oči se ji iskre semtertje kakor divji ogenj nad močvirjem. Počasi stopa naprej, počasi in tiho, glavo je nagnila naprej, razprostrla suhe prste, pa leze in leze.

"Jezus!" zarjove Tahi in plane kvišku; "prikazen, kdo si? Si-li Dora — si-li Jana?"

Ledeni znoj pokrije njegovo čelo, oči hočejo skočiti iz njega.

Ženska se zdrami kakor iz sna, pogleda sliko, zapazi Taha in zakriči kakor zavrženec iz pekla:

"Jaz — jaz — ha! ha! — jaz, Dora in Jana — a ti — ti si Tahi — oh! Tahi — ubijavec mojega življenja. — Tu — tu je bilo. — Ha, ha, ha! Veseli se, Arlandova Dora."

Visoko se vzpne znorela Jana, temne punčice v očeh se ji razširijo na široko in plamte trikrat hujše, njeno bedasto, uvelo lice ji zadrhti od sto krčevitih trepetljajev, beli prsti se ji skrivijo v mesečini kakor kremplji divje zveri. Kakor strela se je vrgla na Taha.

"Daj mi srce — da ga pojem — daj mi življenje, da se prebudim! Daj! Daj! Daj!" rjove Jana s krohotnim smehom.

Tahi napne vse moči. Opre se obupno in seže po puški nad svojo glavo. Že jo hoče zgrabiti — že —

"Joj!" zakriči od bolečine in pade nazaj. Ne more. Nad njegovo glavo se skloni ženska. Njene ognjene oči bulijo vanj, ostri nohtovi mu groze. Zamolklo stokanje se izvije iz njegovih prsi. Stisne se, pritisne se —. Sedaj zaškriplje ženska, njeni ledeni prsti se dotaknejo njegovega vratu. Zarjove, strese se in stegne se — mrtev. Še trepeče leden znoj na čelu mrtveca, a Jana skače krohotaje se v mesečini in vpije:

"Tu ga imaš, Arlandova Dora! Tu ga imaš!"

Skakaje se vzpne blaznica na okno, a hipoma izgine in iz globočine zaori krohoten krik.

Zjutraj so našli v postelji truplo Tahovo, pod oknom pa ostanke znorele Jane v obleki Arlandove Dore.

Tako se je maščevala Lolička.

XLII.

Poražen je bil hrvaški narod, žatrt slovenski narod, zatrt je bil plamenček začetka človeške zavesti, ki je dvigala izpod jarma tisočletne goljufije, izpod rabljevega meča svoje roke k nebu, naj se Bog usmili najnesrečnejših svojih otrok, one zavesti, ki se je dvignila na noge kakor velikan, da stre z železnimi pestmi predsodke stoletij. A prezgodaj je zasijala ta pomlad svetu, mraz je zamoril prve mladike svobode, ki je izginila v malo dneh z zemlje kakor sanje, pustivši za seboj samo krvavi sled resnice. Kmet se je dvignil in padel, dvignil se je kakor človek, padel kot junak in moral je pasti, ker se je nad tiste dve, tri pedi hrvaške in slovenske zemlje ob Savi in Sotli, kjer so se drznili ljudje reči celemu svetu, da so vsi Adamovi sinovi enakopravni, dvignila vojska in plemstvo celega cesarstva. Veliko je bilo gosposko razsajanje, strašna gosposka osveta. V Zagrebu, Celju, Ljubljani so bile napolnjene ječe s kmeti, v Zagrebu, Celju in Ljubljani so so bile napolnjene ječe s kmeti, v Zagrebu, Celju in Ljubljani je obsojala človeška besnost pod krinko svete pravice telesa kmetov v krvave muke, da jim iztrga iz duše zadnjo iskrico skrivnosti, a iz drhtečih ust se je glasilo kakor iz ene duše, vpitje: "Hoteli smo biti ljudje, hoteli smo biti svobodni."

Na celjskem gradu je izgubil glavo Pavel tŠerc, v ječi zagrebškega škofa sta hirala Pozebec in Lepoič. Tudi Pozebec je bil obglavljen na morišču, a Lepoiča je rešila bojazljivost, ker je pri Stubici prvi zapustil kmečko vojsko. Cesar ga je pomilostil na prošnjo Jurija Draškoviča. Elijo Gregoriča in Gušetiča je pripeljala vojska v Zagreb, kjer je bila hitra roka banskega sodišča zamašila Gubcu usta na veke, da se ne bi izvedelo za zverstvo plemenitašev. A drugače je bilo usojeno Eliji. Njega in njegovega tovariša je poklical cesar pred sodišče dunajskega mesta. Tu je natezala nemška gospoda ude ubogima kmetoma, tu so ju stiskali s krutim škripcem, a tudi nemška gospoda je čula iz ust napol mrtvih hrvaških kmetov:

"Hoteli smo biti ljudje, svobodni."

Ko je bilo napisano črno na belem vse trinoštvo plemenitašev, ko je nezmotljiva roka, ki bilježi sodbo sveta, vtisnila večni pečat na gosposko čelo, so pahnili Elijo in njegovega tovariša zdrobljenih kosti od cesarskega prestola in ju poslali nazaj v Zagreb. Minulo je leto po Tahovi smrti. Gušetič je umrl v ječi za mučeniškimi ranami, a Elija je ostal zdrav in kot zadnja žrtev kmečkega upora je padla njegova glava na trgu svetega Marka pod rabljevi mmečem; česar je namreč prepovedal hujše muke, pa tudi gospoda je bila začela obžalovati svoje prejšnje divjanje. Ni zastonj tekla kmečka kri, plemič je občutil to trdo pest, zamislil se je nekoliko v človeško zavest in kmet ni več trpel zverskih muk.

Mala četica je še stokala v ljubljanski ječi, hrvaški kmetje Bistrič, Svrač, Drvodelič, Bartolič, Turkovič in Uskok Marko Nožina, ki ga je bil vjel Joško Turn. A tisto noč, predno bi bili morali biti obešeni, jim je rekel Nožina:

"Bratje! Jutri nas bodo obesili. Umrli bomo sramotno. Bolje je, da poginemo danes, da pademo junaško. Ni mi mnogo do življenja, a pošten človek sem in obljubil sem Eliji, da bom skrbel za njegovo ženo in otroke. To me peče, ne mogel bi mirno umreti. Straža je slaba, a eden izmed stražarjev je naš človek, ki bo napajal ponoči druge z vinom. Udrimo iz ječe, potem pa, kar nam nakloni Bog in sreča junaška."

"Udrimo, Marko!"

Zjutraj zgodaj najde gospoda razvaljena vrata, zlomljene okove in na tleh zvezanega stražarja. Hrvatje so srečno pobegnili v strah kranjske gospode, ki jo je nadvojvoda Karol nemilo počastil zaradi pijane straže.

Tudi susjedska pravda, vzrok krvave vstaje, se je naposled končala. Uršula se je pobotala z rabljevimi otroci, izplačala Gabrijelu Tahu, sodniku banskega stola, 40,000 forintov in dobila celo posestvo.

(Konec prih.)

Oči pregledamo
Naočnike priredimo

Smith & McGuire
JEWELERS AND OPTICIONS
320 Van Buren St, Joliet
D'ARCY BUILDING

Marko Belaich,
DALMATINSKI
BILLIARDS AND POOL ROOM
Mehke pijače in smodke.
205 Indiana St. :: Joliet, Illinois.

Bratje Slovenci in Hrvati! Posetite brate Dalmatince v moji poslovnici, kjer najdete mnogo zdrave zabave, razvedrila in okrepčila.
VSI DOBRODOŠLI!

Andrej Stirn
SLOVENSKI ČREVLJAR.
Popravljam moške, ženske in otroške ČEVLJE.
1011 N. Chicago Str., Joliet, Illinois.

Frank Bambich
TRGOVEC Z ZLATNINO
1107½ N. Hickory St., Joliet.
Se priporoča rojakom, če potrebujejo kak kos zlatnine, bodisi uro, verižico, prstane ali sploh kar spada v zlatninsko trgovino.

Prodajem vse vrste URE in ZLATNINO.
Primeni
dobite vsako
reč 20 odsto
ceneje kot
kerkeli drugje. Prodajem
samo jamčeno blago.
Popravljam
vse vrste
amerikanske
in starokrajske ure in
zlatnino za
vsako delo
jamčim

SLOVENCI in HRVATI po celi Ameriki.
Ako rabite dobro Uro ali drugo reč, pišite meni kaj bi radi pa vam pošljem ceno. Vsaka reč vas košta 20 od sto ceneje, kot bi plačali drugje.
JOS. SPOLARICH
901 N Hickory St JOLIET, ILL

Homewood Coal Yard
M. MIKAN, MANAGER
Trd in Mehak Premog
ter drva in kurivo
1624 Nicholson St., Joliet, Ill.
PHONE 1797W

HANSEN & PETERSEN CO.
503 CASS STREET, JOLIET, ILLS.
Barve
STENSKI PAPIR
Richardson 5 let garantirana barva, galon $1.85.
Calcimine vseh barv, 40 in 45c zavoj.
Varniši, stains, olje, trepetin, ščetke, tudi steklo in drugo blago ceneje kot drugje v Jolietu.
Blago pripeljemo na vaš dom.

JOHN MARTIN, SODNIK
(Justice of the Peace)
Kadar imate kaj posla na sodišču ali vložite tožbo zoper koga, ali hočete izterjati dolg, oglasite se pri meni, ker z mano lahko govorite v materinem jeziku.
Uradne ure: jutro od 8.—12. Popoldne od 1:30—5. Zvečer po dogovoru.
Urad imam na:
321 JEFFERSON STREET,
(nasproti Court House), Joliet, Ills.

Valentin Fajnik, Jr.
Billiard Parlor
Tržim fine smodke in vse vrste duhan.
DOBRODOŠLI!
120 MOEN AVE., ROCKDALE, ILL
Kdor je žejen ali lačen se lahko pri meni okrepča.

The Will County National Bank
of Joliet, Illinois.
Prejema raznovrstne denarne uloge ter pošilja denar na vse dele sveta.
Kapital in preostanek $300,000.00
C. E. WILSON, predsednik.
Dr. J. W. FOLK, podpredsednik.
HENRY WEBER, kašir.

Mi hočemo tvoj denar ti hočeš naš les
Če boš kupoval od nas, ti bomo vselej postregli z najnižjimi tržnimi cenami. Mi imamo v zalogi vsakovrstnega lesa.
Za stavbo hiš in poslopij mehki in trdi les, lath, cederne stebre, desk in šinglne vsake vrste.
Naš prostor je na Desplaines ulici blizu novega kanala.
Predno kupiš LUMBER, oglasi se pri nas in oglej si našo zalogo! Mi ej bomo zadovoljili in ti prihranili denar.
W. J. LYONS
Naš office in Lumber Yard na vogla DES PLAINES IN CLINTON STS.

Garnsey, Wood & Lennon
ADVOKATI.
Joliet National Bank Bldg.
Oba tel. 891. JOLIET, ILL.

John Grahek
...Gostilničar...
Točim vedno sveže pivo, fino kalifornijsko vino, dobro žganje in trikrat najboljše smodke.
Prodajam tudi trdi in mehki premog.
TELEFON 7612.
1012 N. Broadway JOLIET, ILL.

Chicago tel. 3399. N. W. tel. 1257.
Louis Wise
200 Jackson Street JOLIET, ILL.
gostilničar
VINO, ŽGANJE IN SMODKE.
Sobe v najem in Lunch Room.

Amerikanski Slovenec

Ustanovljen l. 1891.

Prvi, največji in edini slovenski-katoliški list za slovenske delavce v Ameriki ter glasilo Družbe sv. Družine.

Izdaja ga vsaki torek in petek
Slovensko-Ameriška Tiskovna Družba
Inkorp. l. 1899.
v lastnem domu, 1006 N. Chicago St.
Joliet, Illinois.
Telefoni: Chicago in N. W. 100.

Naročnina:

Za Združene države na letc.....$2.00
Za Združene države za pol leta.$1.00
Za Evropo na leto.....$3.00
Za Evropo za pol leta.....$1.50
Za Evropo za četrt leta.....$1.00

PLAČUJE SE VNAPREJ.

Dopisi in denarne pošiljatve naj se pošiljajo na:
AMERIKANSKI SLOVENEC
Joliet, Illinois.

Pri spremembi bivališča prosimo naročnike, da nam natančno naznanijo POLEG NOVEGA TUDI STARI NASLOV.

Dopise in novice priobčujemo brezplačno; na poročila brez podpisa se ne oziramo.

Rokopisi se ne vračajo.

Cenik za oglase pošljemo na prošnjo.

AMERIKANSKI SLOVENEC
Established 1891.

Entered as second class matter March 11th, 1913, at the Post Office at Joliet, Ill., under the act of March 3rd, 1879.

The first, largest and only Slovenian Catholic Newspaper for the Slovenian Workingmen in America, and the Official Organ of Holy Family Society.

Published Tuesdays and Fridays by the
SLOVENIC-AMERICAN PTG. CO.
Incorporated 1899.
Slovenic-American Bldg., Joliet, Ill.

Advertising rates sent on application.

10.	feb.	Nedelja	Solastika, Viljem.
11.	"	Pondeljek	Deziderij; Adolf.
12.	"	Torek	Evlalija.
13.	"	Sreda	Pepelnica.
14.	"	Četrtek	Valentin, muč.
15.	"	Petek	Faustina in Jov.
16.	"	Sobota	Julijana; Onesim.

TRETJA PREDPEPELNIČNA NEDELJA.

Pravi, pošteni prijatelj pokaže svoje prijateljstvo posebno v težavah in revščini. Dober otrok pokaže svoja otroška čutila tedaj, kadar sta oče in mati potrta. Kaj naj si mislimo o sinu ali hčeri, kateri zapusti stariše v težavnih časih in jih zasmehuje v njihovi bednosti? Ali niso taki otroci zgled hudobe in nehvaležnosti? S takimi ljudmi ne maramo imeti ničesar opraviti.

Ne pozabimo, da smo Božji prijatelji; "imenoval sem vas prijatelje," pravi Zveličar. Mi smo Kristusovi bratje, kakor je rekel: "Kdorkoli izpolni voljo Božjo, je moj brat in moja sestra." Kar pa je sveti Pavel pisal o Judih, to velja tudi nam: "Sina Božjega križajo in Ga zasramujejo." Resnično, Sina Božjega križajo ljudje sedaj s svojimi grehi. V tem času Ga zasmehujejo in zaničujejo celo tisti, kateri so Mu sledili prej in bili Njegovi prijatelji celo leto. V teh dnevih veljajo besede apostolove: "Glejte, toraj bratje, da hodite previdno, ker so hudi dnevi." Trpljenje Gospodovo bi se moralo začeti veliki teden, toda nekateri ljudje je začno sedaj; norčujejo se in bičajo Zveličarja in Ga pribijajo na križ.

Ali je res mogoče, da bi kdo izmed nas to delal? Ali ni v naših srcih nikakega sočutja do Zveličarja? Kaj hudega nam je storil, da tako nesramno ravnamo z Njim in Ga tako kruto pribijamo na križ? Prijatelji Božji smo. Ali bote dovolili, da bi oni, kateri so v vaši oblasti, otroci in služabniki ter sostanovalci, tako kruto ravnali z Njim? Ko je umirajoči Julij Cezar zagledal med svojimi morilci tudi svojega najboljšega prijatelja, je rekel: 'Et tu, Brute — ali tudi ti, Brut!" Tako nam morda tudi Kristus očita: "Ali si tudi ti, moj ljubi, med Mojimi morilci?"

Neverjetno je, da bi kdo izmed nas zaslužil tako očitanje. Upajmo, da ne bo nikogar med nami, kateri bi se slepo vdal nespodobnemu razveseljevanju teh dni. Ni mogoče verjeti, da bi bilo med nami kaj tako pokvarjenih src, da bi pustili grešiti onim, pri katerih imate kaj veljave. Upam, da je v vaših srcih toliko prave ljubezni do Boga, da boste poslušali moj svet. Združimo se vsi in prav posebno služimo Bogu te dneve, ker Ga drugi zasmehujejo. Ne vsedimo se in ne storimo ničesar drugega, ampak sklenimo roke k molitvi in prosimo Boga, da odpre oči nesrečnim otrokom tega sveta, da vidijo propad, v katerega drve. Naj jim ne bo treba nikoli reči, kakor španskemu kralju, o katerem govori zgodovina, da se je hotel poročiti z neko afrikansko ženo. Večina plemstva in ljudstva je nasprotovalo temu zakonu. Kralj je moral bežati iz svojega kraljestva z nekaterimi zvestimi služabniki. Dospevši do meje, je obstal na gričku, se ozrl nazaj in milo jokal, ker je moral zapustiti svojo domovino. Ko se je jokal, se mu približa njegova postarna mati, rekoč: "Zakaj stojiš tukaj brezbrižno in se jokaš za stvarjo, katero si zgubil za vedno? Zakaj pa nisi dvignil orožja in se bojeval proti onim, kateri so te hoteli pregnati iz domovine?" V poznejših letih je kralj, kateremu je bilo ime Chignito, večkrat rekel sam pri sebi: "Da bi bil pač poslušal svojo mater, se vrnil in se bojeval za svoje kraljestvo. Tako sem je pa zgubil z brezbrižnostjo."

Rad bi videl, da bi si zapomnili vsi, posebno pa mladina, da lahko pride dan, ko boste obžalovali, da ste postavili v nevarnost svojo nedolžnost in pošteno življenje, najlepšo in najdražjo posest v vašem življenju. Morda boste tudi vi rekli: "Da bi bil pač poslušal pridigarjev glas! Potem bi bil morda srečen sedaj; tako pa je vse zgubljeno."

Premisli to in glej, kako boš preživel te dneve. Prost si, stori, kar hočeš. Če si moder, se boš odločil za srečo in blagoslov, zveličanje, mir in veselje v svetem Duhu.

REV. J. PLAZNIK.

TUDI DEL VZGOJE.

Priobčuje Rev. J. Plaznik.

ČETRTO POGLAVJE.

Kdo je povabljen.

(Nadaljevanje.)

S temi nauki pred očmi, je večina katoličanov v vseh časih mislila, da je boljše, če stopijo v zakon. Njihova dejanja je Bog blagoslovil. Njegova modrost se nam kaže v vsakem stanu in prebiva v odpadlem listu, v morskem valu ter nam govori po celi naravi. Notranji in zunanji zadržki ovirajo mnoge, da ne poslušajo glasu Kristusovega; kljub temu pa nikogar ne neha vabiti, vedno čaka na one, kateri se hočejo odzvati Njegovemu glasu.

Ali pa ni treba človeku posebnega poklica, predno se zaveže k vedni čistosti? Predno odgovorimo na to vprašanje, vzemimo človeka, kateremu se zdi potrebno, da gre vsak dan k sveti maši ali pa, da se vzdrži alkoholne pijače. Taka dela so dobra in človek se lahko odloči, da jih bo opravljal. Taki ljudje bi potrebovali milosti Božje, kakor je potrebuje vsakdo, ki hoče opraviti kako delo, da ima nadnaravno zasluženje. Nikdo pa ne bo trdil, da je treba posebnega poklica za one, kateri hočejo opravljati taka dela. Isti zakoni veljajo za čistost, kakor za druge čednosti, kakor, samozatajevanje, miloščino in dobra dela. Vsako čednostno delo zahteva dve stvari, milost Božjo in voljo, katera sodeluje z milostjo. Edino to dvoje je tudi potrebno za deviško življenje. Poseben poklic je ravno tako malo potreben, kakor onemu, kateri se hoče zdržati mesa ali alkoholnih pijač. Čistost skozi celo življenje je vzvišenejša, plemenitejša in dalekosežnejša čednost, kakor druge, a zato še človek ne rabi posebnega, osebnega poklica.

Sveti Tomaž pravi: "Besede Kristusove, aktere so v svetem pismu, moramo sprejeti, kakor bi jih slišali iz ust Kristusovih. Vsakomur je potrebno, da sledi evangeljskim svetom, kakor da bi jih Kristus govoril vsakemu posameznemu. Četudi bi hudobni duh komu svetoval, naj stopi v redovniško življenje, ni nobene nevarnosti za onega, kateri bi se vdal njegovim navdihom." Te besede angelskega učenika naj bodo naš voditelj. Vemo, da je opomin svetega Pavla splošen, da se tiče vseh, kateri niso v zakonu, kateri upajo z milostjo Božjo po njih živeti.

Lahko gremo še dalje. Reči smemo, da sveti Pavel ni učil svojega nauka, ampak Kristusovega, kateri se ne spreminja, ampak velja ravno tako danes, kakor nekoč. Kdor misli, da ga nič drugega ne ovira, kakor njegova lastna volja, da ne sprejme Kristusovega nasveta, naj si misli Kristusa, kako stoji pred njim in pravi: "Otrok moj, bolj bi mi dopadel, če bi zavoljo mene ne stopil v zakon." Stariši, če bi Jezus Kristus resnično stal pred vašim otrokom in ga tako nagovoril, kaj bi otrok odgovoril? Ali bi mu še vi upali braniti? Ni dvoma, da bi privoljenje sledilo. Rekli bi: "Če Bog tako ljubi mojega otroka, da mu pride svetovat, da išče njegovo srce, da ostane popolnoma Njegovo, sem samo vesel, če Mu morem dati vse, kar imam, samo, da morem kaj žrtvovati zavoljo Njega." Glej; Bog stoji pred tvojim otrokom po ustih svetega Pavla.

Kaj pravi tvoje srce? Ali bo zavrglo posebno ljubezen, katero ponuja Bog tvojemu sinu, tvoji hčeri. Pravi namreč: "Dam ti na izbiro dvoje darov, zakon in devištvo; devištvo je neizmerno boljše; vendar si pa izberi, kar hočeš." Ali boš ti in tvoj otrok rekel: "Daj mi manjši dar; svoje najboljše zaklade in Svojo posebno ljubezen daj mojim tovarišem?"

Govori tako, če hočeš. Bog te bo še ljubil; čuditi se pa ni treba, če bo Bog bolj ljubil druge, požrtvovalnejše duše. Vzemi ali zavrzi devištvo, kakor hočeš. Na vas in otroku je ležeče; toda, če je zavržeš, ne reci: "Moj otrok nima poklica, ni povabljeno k vzvišenejšemu življenju." Otrok ima povabilo sedaj, skupaj z drugimi verniki. Velikodušni so oni, kateri je sprejmejo; zakaj "veliko je poklicanih, pa malo izvoljenih."

Sedaj pa pride vprašanje, če velja vse to, kar smo rekli o čistosti, tudi o pokorščini in uboštvu. Cerkveni razlagalci trde, da evangeljsko življenje vsebuje vse tri čednosti. Kristus kliče vse one, katerih ne zadržujejo taki zadržki, katerih ni mogoče premagati; kliče jih, naj izpolnjujejo vse nasvete, naj žrtvujejo vse za Njega. Nekateri verski redovi zahtevajo od prosilcev zdravje, mladost, talent ali učenje, kar nima vsakdo. Za skupno življe je treba tudi dober značaj in miroljubnost. Nekateri so tudi tako navezani na dom, da ga ne morejo zapustiti. Pravilo pa je, da velja vabilo k izpolnjevanju evangelskih svetov vsem, katerih ne ovirajo razmere ali posebni zadržki. Nikakega posebnega povabila ni treba. Kdor je prost je povabljen — sprejmi povabilo, če hočeš.

(Nadaljevanje sledi.)

ZNAMENIT ČLANEK O AVSTRIJI.

Naslednji članek je prišel po posredovanju kongresnika Mr. Babatha, ki je zagovarjal v zbornici avstrijske Slovane, ki so še sedaj nje podaniki, v uradni zapisnik ameriškega kongresa. Ta članek o Avstriji je napisal Čeh Jaroslav F. Smetanka ter dokazuje v njem, kakšne krivice morajo prestajati avstrijski slovanski narodi od nemške manjšine, vsled česar streme vsi po rešitvi izpod tega krutega jarma. Najboljše jamstvo za bodoči mir Evrope bo, ako se ta policijska država čim prej razruši v prid narodov, ki jo tvorijo. Članek se glasi:

Temelji današnjega avstrijskega cesarstva so bili položeni leta 1526, ko je Ferdinand, kateremu je njegov starejši brat Karol poveril Habsburške pokrajine ob Donavi in v Alpah, prišel na prestol Češke in Ogrske, ki je postal prazen radi smrti njegovega svaka, Ludvika. Današnja Avstro-Ogrska ima poleg omenjenih provinc le poljsko-rusinske province v Galiciji in Bukovini na severo-vzhodu in manjše province na jugozapadu, kjer prebivajo Italijani, Slovenci in Hrvati. Dve turški provinci, katere je Avstrija anektirala, so čisto Srbo-Hrvatske po plemenu in jeziku.

Eno dejstvo nam je jasno, potem ko smo prečitali postanek in narastek Habsburškega cesarstva, namreč, da ta velika sila, ki je druga po velikosti in tretja po številu prebivalstva v Evropi, ni produkt ekspanzie enega samega naroda, ki neprestano zaseda nove prostore in asimilira nove ljudi. Narodi, katere so Habsburgovci prisilili pod svoje kopito, še vedno eksistirajo, so polni energije, zavedajoči se svoje posebne narodnosti, željni da bi živeli po svojih narodnih šegah in običajih in borili so se ostro proti vsem poskusom, da se jih naredi za Nemce in Mažare. Dinastija bi se lahko ohranila in razni narodi bi lahko živeli zadovoljno v monarhiji, če bi se vsakemu narodu dovolila enaka prilika za napredek v najširjem pomenu avtonomije. Toda dinastija je bila nemška. Do leta 1866 je habsburška dinastija imela svoj cilj biti glava nemškega cesarstva, vsega nemškega naroda in habsburške pokrajine bi tvorile le en del nemškega cesarstva. Ko so se pruski kralji vsedli na mesto Avstrijcev pri vodstvu Nemčije, tedaj se je Franc Jožef nekaj časa obotavljal in je bil že pripravljen spremeniti svoje cesarstvo v federativno skupino, kjer bi imeli vsi narodi enake pravice, toda namesto tega je naredil kompromis z Mažari, katerim je ugodil vse, a žrtvoval je druge narode. Svoje cesarstvo je razdelil v dva dela. V avstrijski polovici je nemška manjšina vlada drugim narodom, dočim se je mažarska polovica, s slovansko in rumunsko večino, popolnoma prepustila vladi Mažarov.

Nekaj številk nam kaže strašno krivico te delitve. Toda predno citiramo avstrijske uradne številke je potrebno da omenim, da so te številke znane kot notorično pokvarjene. Leta 1910 se je prebivalstvo Avstrije po narodih delilo sledeče:

Nemcev	9,950,266
Čehov	6,435,983
Poljakov	4,967,914
Rusinov	3,608,844
Slovencev	1,450,000
Hrvatov	783,334
Italijanov	768,334
Rumuncev	275,115

Te številke veljajo za avstrijsko polovico monarhije. Nemško prebivalstvo, ki šteje 35 procentov skupnega prebivalstva, ima večino v parlamentu, in postopa s Slovani, ki reprezentirajo 60 odstotkov prebivalstva kot z "minderwertig" t. j. "manj vrednimi, inferiornimi ljudmi."

Na Ogrskem se je Slovanom in Rumuncem godilo celo slabše, kajti Ogri, azijatsko pleme so se posluževali vseh surovosti, da povzročijo, da pomeni beseda "mažarski" isto kot "ogrski". Vse kar ni bilo mažarskega je bilo veleizdajniško napram ogrski državi, in narodi ki so živeli v današnji ogrski državi še tedaj, ko so Mažari kot pastirski narod, tavali po planjavah Azije, so bili posvečeni popolnemu uničenju. Ta barbarska politika je imela dober uspeh, kajti leta 1910 se je Mažarom z vso brutalnostjo prvič posrečilo dokazati, da prebiva večina Mažarov v ogrski polovici avstrijskega cesarstva. Številke so sledeče:

Mažarov	10,050,575
Rumuncev	2,949,027
Nemcev	2,037,435
Slovakov	1,967,970
Hrvatov	1,833,167
Srbov	1,106,471
Rusinov	742,587

Politika zatiranja dveh vladajočih narodov v obeh polovicah Avstro-Ogrske monarhije je povzročila, da se je avstro-ogrska stavba nevarno pretresla in grozi razpasti prej ali slej. Ko se je Franc Jožef staral, so avstrijski narodi neprestano govorili ob njegovi smrtni postelji. In res je, ko je Franc Jožef podpisal povelje za vojno proti Srbiji, je podpisal objednem smrtno obsodbo dinastije Habsburgov.

Danes niti eden izmed enajstih narodov pod cesarjem Karlom ne želi, da bi se Avstro-Ogrska nadaljevala. Poljaki pričakujejo originalne Poljske. Rusini pričakujejo, da se pridružijo svojim bratom v Rusiji, Rumunci želijo tvoriti del velike Rumunjske, Hrvati, Srbi in Slovenci se hočejo združiti s Srbijo in Črnogoro v veliko jugoslovansko državo. Italijani v Avstriji pridejo naravno pod Italijo, Čehi in Slovaki zahtevajo neodvisnost in svojo državo. Mažari se brigajo za eno samo stvar, da namreč vladajo na Mažarskem, dočim žele Nemci v Avstriji najožjo zvezo z Nemci v rajhu. Ostane nam samo en Avstrijec, in ta je cesar Karol. Razdrobitev Avstrije bo škodovala Charliu na žepu in časti, toda sprejeta bo z največjim veseljem od ogromne večine avstrijskega prebivalstva.

Tekom devetnajstega stoletja je bil Turek bolnik Evrope. Danes pa igra to sramotno vlogo Avstrija. Čimprej se razbije ta država v korist posameznih narodov, ki jo tvorijo, tem prej pride mir v Evropo." — (Jugoslovenski Svijet.)

IZJAVE SLOVENSKIH OBČIN PROTI DR. ŠUŠTERŠIČU.

(Slovenski Narod, 5. decembra.) "Občinski odbor v Grosupljem je sprejel na svoji seji dne 2. decembra naslednjo resolucijo: Pridružuje se od vsega srca deklaraciji Jugoslovanskega kluba od 30. maja z odločno zahtevo po zedinjenju vseh Jugoslovanov v samostojno državo. Deklaracija je resničen in veren izraz prave in neomahljive narodne volje in narodne težnje po svobodi in neodvisnosti. Trdno se nadejamo, da bodo vsi naši državni poslanci zastavili vse svoje moči za dosego našega vzvišenega narodnega cilja. Najostrejše pa obsojamo izstop poslanca Šušteršiča."

"Občinski odbor v Kapelah pri Brežicah je na seji dne 19. novembra soglasno zaključil, poslati Jugoslovanskemu klubu resolucijo, v kateri navdušeno odobrava jugoslovansko deklaracijo in prosi slovenske poslance, da naj ohranijo v teh resnih časih edinstvo seboj in s poslanci drugih jugoslovanskih in slovanskih strank."

"Slovenec, 4. decembra. "Občinski odbor v Selih pri Žumberku, zbran na seji dne 25. novembra, radostno in navdušeno odobrava deklaracijo naših poslancev v parlamentu in prosi poslance, da nadaljujejo z vso odločnostjo borbo za ogroženi obstanek Jugoslovanov."

"Občinski odbor v Rečicah na Štajerskem navdušeno odobrava majsko deklaracijo, prilaga 100 kron za spomenik našemu nepozabnemu velikemu Kreku in 100 kron za novi "Tiskovni Dom" na Štajerskem (v Mariboru). Častno priznanje izraža predsedniku kluba dr. Korošcu in poslancu Verstovšku za nesebično in neumorno delovanje v borbi za dobrobit celokupnega naroda Jugoslavije."

"Občinski odbor v Povirju pri Sežani na Primorskem je soglasno odobril 1. decembra majsko deklaracijo z željo, da gredo naši poslanci brez ozira po začrtani poti naprej, kajti samo v izvrševanju teh načel leži naša rešitev, vse drugo pa je za nas smrt. Naprej k svobodi in zedinjenju."

(Slovenec, 5. decembra.) "Občinski odbor Podgora pri Dobrepoljah je podal naslednjo izjavo 2. decembra:

"V popolni narodni zavesti se pridružujemo jugoslovanski deklaraciji in pozdravljamo Jugoslovanski klub, ki je tako zavedno, verno in točno pogodil in izrazil voljo in težnje celokupnega jugoslovanskega naroda. Naša rešitev je mogoča samo v realizaciji naše jugoslovanske deklaracije, vsaka druga rešitev bi bila za celi naš jug narodna smrt. Zato kličemo vsem onim, ki ne hodijo našo pot: 'Roke proč od nas, odstranite se'."

Ogorčeni obsojamo izstop dr. Šušteršiča in Fr. Jakliča iz Jug. kluba in najodločnejše odbijamo osnovanje nove stranke, kateri že danes beležimo na čelo pečat smrti.

Izjavljamo, da se je naš domači poslanec dvignil s svojim izstopom iz Jug. kluba proti volji celokupnega naroda Jugoslavije, predvsem pa svojih volilcev. Dajemo mu dva dni časa, da javno v listih prekliče svoj izstop, ali pa mu bomo izrekli največje nezaupanje in ga pozvali, da takoj odloži oba mandata, katera smo mu poverili. Izbrisali smo ga istočasno tudi iz zapiska častnih občanov."

Slične izjave je čitati v Slovencu od istega dne tudi še od občin Dolina v Istri, od mesta Kranja, od občine Železniki, Ljubno, Dolnja Idrija in Tržišče.

(Slovenski Narod od 4. decembra piše o izjavah slovenskih občin in pravi:

Vse odločnejše se dviga glas naroda za politiko jugoslovanskega zedinjenja in krasne manifestacije neomahljivega zaupanja v politiko in taktiko Jugoslovanskega kluba prihajajo vsaki dan iz vseh delov slovenske domovine. Naši poslanci se nahajajo v težki borbi — narod jim izjavlja, da stoji kot en mož za njimi."

NEZAUPANJE PROTI KREGARJU

(Slovenski Narod, 4. decembra.) "Klub ljubljanskih mestnih odbornikov Kmetske Ljudske Stranke je izrekel na svoji včerajšnji seji nezaupnico svojemu dosedanjemu predsedniku g. Kregarju ter izvolil novega predsednika.

G. Kregar in njegovi ožji somišljeniki s g. Štefetom na čelu so odšli nato iz zborovalne dvorane. Ostali člani Kmetske Ljudske Stranke so potem sprejeli Jugoslovanskembu klubu podobno zaupnico."

INTERPELACIJA POSLANCA VERSTOVŠKA.

(Slovenec, 4. decembra.) "Poslanec Verstovšek je predložil včeraj ministru za notranja dela interpelacijo zaradi nečuvenega postopanja in brutalnega obnašanja uradnikov, katere je postavilo c. kr. namestništvo v Gradcu in razna glavarstva, napram slovenskemu prebivalstvu na slovenskem Štajerskem. Poslanec opozarja ministra na dejstvo, da so štajerske oblasti za slovenski del dežele postavile skoro same fanatične narodne nasprotnike, ki surovo in nepravično postopajo s Slovenci. Interpelacija tudi obširno omenja pismo nekega slovenskega kmeta iz obmejnih krajev Štajerske. Pismo je zanimiv dokaz, kako trpi naš slovenski kmet pod nemškim jarmom in kako je zaveden, da je tudi za našega kmeta edina rešitev v zedinjenju Jugoslovanov v samostojni jugoslovanski državi."

Sobo izkuriš

hitreje in ostane dlje gorka, če je v njej zrak čist. Le odpri okno in vrata in napravi malo prepiha, da pojde slabi zrak ven, pa bo soba prej gorka in bivanje v njej seveda bolj zdravo.

Možje in žene, ali trpite?

Na revmatizmu, bolečinah v živcih in členih, obistih, hrbtobolu, nogah, želoddu, okoii in na srcu, slepoti, vročimi ali zeblini, slaboči, nervoznosti, zgubi spanja, kratki sapi, glavobolu, jetrih slabi krvi, izpuščajih, kožnih boleznih, srabu, če se hitro izmučite, imate bolna pljuča, oči, ušesa, grlo, in če ne morete tako lahko delati, kakor prej.

Jaz imam dolgoletno skušnjava v zdravljenju vseh takih boležni. Pridite, da vas ozdravim za mal denar in v kratkem času. Pri meni boste dobili moje osebno postrežbo. Pojasnil vam bom kaj vam manjha in kaj potrebujete za ozdravljenje. Jaz iman svoja zdravila za katera ne rabito posebej plačevati. Preiščem in svetujem zastonj. Pridite danes na preiskavo in za nasvet. Če vas ne morem ozdraviti vam povem inne vzamem denarja.

Dr. W. H. Starr

Soba 400 Joliet National Bank Bldg., Joliet, Ill.

Uradne ure od 9. zj. do 5. zv., ob nedeljah do poldne.

Večina zobozdravnikov zahteva previsoke svote za popravo zob, toda naše geslo je:

Bolje zobovje za manje stroške.

Zobe Vam pregledamo zastonj.

22 Karat zlate krone in bridgework vsak zob $5.00

Plates najboljše vrste iz gumija in kovine in višje $5.00

Zobe izderemo brez bolečin z "Vitalized Air".
Ženska strežnica vedno prisotna.
Vse delo jamčeno.

BURROWS ZOBOZDRAVNIK
D'Arcy Bldg. 2 nadstropje
Vogel Chicago in VanBuren ceste. Joliet, Ill.
Odprto vsaki dan zvečer in ob nedeljah do poldne.

430 STRANI OBSEGA

Veliki Slovensko-Angleški Tolmač

prirejen za slovenski narod na podlagi drugih mojih slovensko-angleških knjig za priučenje ANGLEŠČINE BREZ UČITELJA. Vsebina knjige je: Slov.-Angl. Slovnica, Vsakdanji razgovori, Angleška pisava, Spisovanje pisem, Kako se postane državljan poleg največjega Slov.-Angl. in Angl.-Slov. Slovarja.

Mnogobrojna pohvalna pisma od rojakov širom Amerike dokazujejo, da je to edina knjiga brez katere ne bi smel biti nobeden naseljenec.

Cena knjige v platnu trdo vezane je $2.00, ter se dobi pri:

V. J. KUBELKA, 533 W. 145 St., New York, N. Y.

Družba sv. Družine

(THE HOLY FAMILY SOCIETY)

V ZJEDINJENIH DRŽAVAH SEVERNE AMERIKE. Sedež: JOLIET, ILL. Inkorp. v drž. Ill., 14. maja 1915 Inkorp. v drž. Pa., 5. apr. 1916

Vstanovljena 29. novembra 1914

DRUŽBINO GESLO: "VSE ZA VERO, DOM IN NAROD." "VSI ZA ENEGA, EDEN ZA VSE."

GLAVNI ODBOR:

Predsednik.....GEORGE STONICH, 815 N. Chicago St., Joliet, Ill.
I. podpredsednik.....JOHN N. PASDERTZ, 1506 N. Center St., Joliet, Ill.
II. podpredsednik....GEO. WESELICH, 5222 Keystone St., Pittsburgh, Pa.
Tajnik.....JOSIP KLEPEC, Woodruff Road, Joliet, Ill.
Zapisnikar.....ANTON NEMANICH, Jr., 1002 N. Chicago St., Joliet, Ill.
Blagajnik.....JOHN PETRIC, 1202 N. Broadway, Joliet, Ill.

NADZORNI ODBOR:

JOSIP TEŽAK, 1151 North Broadway, Joliet, Illinois.
MATH OGRIN, 12 Tenth St., North Chicago, Illinois.
JOSIP MEDIC, 918 W. Washington St., Ottawa, Ill.

FINANČNI IN POROTNI ODBOR:

ŠTEFAN KUKAR, 1210 N. Broadway, Joliet, Illinois.
JOHN JERICH, 1026 Main St., La Salle, Illinois.
JOHN J. ŠTUA, Box 66, Bradley, Illinois.

GLASILO: AMERIKANSKI SLOVENEC, JOLIET, ILL.

KRAJEVNO DRUŠTVO ZA D. S. D. se sme ustanoviti s 8. člani(icami) v kateremkoli mestu v državi Illinois in Pennsylvaniji z dovoljenjem glavnega odbora. Za pojasnila pišite tajniku.

Vsa pisma in denarne pošiljatve se naj naslove na tajnika. — Vse pritožbe se naj pošljejo na 1. porotnika.

DRUŠTVENA VEST.

Joliet, Ill., 5. feb. — Društvo sv. Cecilije št. 12 D. S. D. bo imelo svojo mesečno sejo v nedeljo, dne 10. feb. 1918, popoldne ob 2. uri v dvorani naše stare šole.

Vse članice so vljudno naprošene, da prinesejo na to sejo denar za prodane tikete od zadnje veselice, oziroma vse neprodane vstopnice, da ugotovimo, koliko čistega dobička nam je prinesla veselica.

S setrskim pozdravom

Margaret Nemanich, tajnica.

NA PREDSTAVO V SHEBOYGAN!

Sheboygan, Wis., 4. feb. — Tukaj vam naznanim, da smo imeli dne 4. feb. jako hud mraz; zjutraj je bilo 18 pod ničlo.

Naznanim tudi, da se je udeležilo ženske veselice z igrami obilo obiskovalcev. Kako bode s kritiko, mi ni znano.

Prihodnjo nedeljo pa se bode zopet predstavljala dramatična igra "Župnova Micka". To bo pa šlo v korist cerkve sv. Cirila in Metoda. Mislim, da se bode vsaki nasmejal, ako se bo udeležil te predstave. Igra je jako smešna. Začetek bode, kakor mi je znano, zvečer ob polu 8. uri v Cerkveni dvorani.

Pozdravljam vse čitatelje tega lista. — J. P.

NA VESELICO V EVELETHU!

Eveleth, Minn., 4. feb. — Prav lepa veselica se nam obeta tukaj na Evelethu prihodnjo nedeljo t. j. 10. feb. zvečer o polu 8mih v tukajšnjem Auditoriumu. Uprizorila se bo neka smešna, po Ameriki še malo znana igra v 3 dejanjih. Smeha bo toliko, da bodo zopet trebuhi v nevarnosti. Vse uloge so v najboljših rokah in se pričakuje, da bo igra kar najlepše izpeljana. Slišali bodemo zopet par lepih slovenskih pesmic od naših "ta malih".

Mlademu svetu bo tudi ustreženo, da se na pustno nedeljo nekoliko zavrti po veliki dvorani.

Naše pridne žene tudi nekaj pripravljajo za sitne želodce, da jih bodo v dvorani potolažile.

Na odru bodemo videli tudi znanega "Jožeta" iz Elbe, ki nam bo pa gotovo zopet nekaj smešnih vsejal, če ne drugače pa v svojej smešnej ulogi.

Veselica se priredi v korist tukajšnje slovenske cerkve, zato pa se prav prijazno vabijo vsi dragi rojaki, iz sosednih naselbin, da nas počastijo v polnem številu s svojo navzočnostjo in prihitijo iz sosednega Gilberta, Aurore, Babika, Virginije, Chisholma, Hibbinga in še od drugod v Auditorium dvorano.

Vsi prav dobro došli, prostora bo dovolj v velikej dvorani.

Vabijo se pa tudi prav lepo vsi domačini Evelethčani, da pomagajo napolniti prihodnjo nedeljo zvečer Auditorium s svojo polnoštevilno udeležbo.

Na veselo svidenje torej vsi prihodnjo nedeljo zvečer na veselico, nobenemu ne bo žal za 35c, ki jih bo plačal kot vstopnino. **Evelethčan.**

Na ples v So. Chicago!

Slovenski Zabavni Klub "Carniolia" v South Chicagu, Ill., priredi drugi letni pustni ples v torek zvečer, 12. feb. 1918, v Lincoln Hallu, na voglu 91st Street & Commercial ave.

ZA SVOBODO NARODA IN DOMOVINE.

Slovenske občine za Jugoslavijo.

Vedno nove izjave vseh slovenskih slojev v starokrajskih listih kažejo, da se celokupen naš narod strinja z izjavo Jugoslovanskega kluba od 30. maja lanskega leta in da ne bodo odnehali, dokler ne bo dosežen konečni cilj — zedinjenje Slovencev, Hrvatov in Srbov.

Ljubljanski Slovenec od 6. decembra poroča: "Za dekleracijo so se v Kamniškem okraju izjavile sledeče občine: Zalog, Hrušovka, Motnik, Križ Podrečje, Dol, Spodnje Koseze, Bistričica, Gozd, Prevoje, Rafolče. Navdušeno pozdravljajo deklaracijo za zedinjeno Jugoslavijo. **Zastaviti hočejo vse moči, dokler ne bodo zedinjeni v samostojni jugoslovanski državi."** (Kaj poreče neki Gl. Nar. zopet na to?!) Slične izjave so podale tudi občine Zagorje na Savi, Brezovica pri Ljubljani, Materija v Istri, in občina Banjaluka pri Kočevju. Slednja izjavlja: "Zelo se vara oni, ki misli, **da naš slovenski narod ne umeva, kaj pomeni lastna vlada, SAMOSTOJNA DRŽAVA. Zločinec je oni, ki skuša preprečiti prihod naše narodne samostojnosti. Našemu poslancu dr. Franu Jakliču izreka občinski odbor svoje ogorčenje radi njegovega izstopa iz Jugoslovanskega kluba,** ker smo v tem izgubili še ono malo zaupanja vanj kolikor smo ga dosedaj še imeli."

Proti Šušteršiču.

Po izjavi ljublj. listov je bil dr. Šušteršič dvakrat napaden na ulici od žensk, ki so mu klicale "Izdajalec!" Slovenski Narod od 6. decembra poroča, da je bila 4. decembra zvečer, ko se je odpravljal dr. Šušteršič z vlakom na Dunaj, na kolodvoru demonstracija. Demostranti so klicali: "Izdajalec, lopov, greš na Dunaj, da nas prodaš! Koliko misliš dobiti za svoje izdajstvo?"

Fran Maselj—Podlimbarski.

O pokojnem slovenskem pisatelju Franu Maslju je napisal v uradnem srbskem dnevniku Srpske Novine Fran Radešček naslednje vrstice:

"V drugi polovici meseca oktobra 1917 je nenadoma umrl kot žrtev vojnih razmer slovenski pisatelj Fran Maselj, znan pod književnim imenom Podlimbarski.

Pokojnik je bil eden onih, ki niti pod oficirsko uniformo ne pozabijo svojega slovenskega pokoljenja, ki je sinonim antiavstrijanstva.

Najboljše njegovo delo je roman Gospod Franjo, ki je še pred vojno izšel v izdaji Slovenske Matice, ki je ena glavnih slovenskih kulturnih ustanov. Pisatelj je v tem romanu na romantičen način opisal politične in ekonomske razmere v Bosni in Hercegovini pod avstro-ogrskim režimom. Cenzura je tedaj pustila to delo v javnost. Kakor hitro pa je pričela vojna, je avstrijska vlada prepovedala dne 16. septembra 1914 to knjigo. Premoženje Slov. Matice je bilo zaplenjeno, nje predsednik dr. Fran Ilešič pa aretiran. Maselj kot stotnik je prišel pod vojaško preiskavo, bil degradiran in konečno interniran v Dolenji Avstriji v Pulkau, kjer je tudi umrl.

8. jul. 1917 je vlada zopet dopustila kulturno delovanje Matice Slovenske.

Smrt Frana Maslja ni toraj samo tragičen konec osebe, ki bi mogla biti — kot pisatelj — še velike koristi narodu, temveč je to dogodek, ki zaključuje eno mnogobrojnih tipičnih epizod v zgodovini trpljenja slovenskega naroda pod Avstro-Ogrsko, pa tudi dokaz o potrebi osvobojenja in zedinjenja jugoslovanskega naroda."

JUGOSLOVANSKI VISOKOŠOLCI ZA JUGOSLAVIJO.

Slovenec in Slovenski Narod od 4. decembra poročata: Jugoslovanski visokošolci so izročili Jugoslovanskemu klubu sledečo izjavo:

Mi, jugoslovanski dijaki, pozdravljamo majsko deklaracijo, zaklinjamo se pri tej najsvetejši narodni zahtevi — poslednji volji največjega Jugoslovana dr. Janeza Ev. Kreka — in se klanjamo, globoko užalosteni nad preranim grobom, spominu brezsmrtnega ženija.

Vemo, da je nesloga naša propast, vemo, da sejejo sovražniki z zlobnim namenom v naše vrste razdor; pozivljamo v organizacijo, na skupno delo ves naš narod. Neomahljiva je naša vera v moč narodne ideje in nezlomljivo silo narodne volje, neomahljiva je vera v moč naše mladine. Nečemo robstva, ker je nedostojno za ljudi, hočemo odvreči jarem, ki ponižuje človeštvo, in **zahtevamo za svoj narod suvereno svobodo, suvereno enakopravnost.**

Brez strahu so naša srca. Minili so časi, ko smo trepetali za bodočnost našega naroda; poslednjo senco bojazni je odgnal narod sam, **ki se je zedinil v eni misli, v eni volji.**

Vstrajajte vsi dobri in plemeniti, ostanite verni vzvišeni ideji in neomahljivi v sveti borbi, voditelji in glasniki naši!

Stoj, narod od Mure do poslednjega rta na južnem Jadranu, neustrašeno v borbi za svojo pravdo, z zasluženim preziranjem in prokletstvom za vsakega, ki te izdaja, ki ti v tvojem imenu zločinsko krade poslednji žarek nade v svobodno solnce!

Našega naroda ni uničila ne mržnja ne nasilje, ko se še ni niti zavedal svojega kulturnega poklica in svojih pravic. Kje je sila, ki bi ga ustavila, odkar so naši voditelji razvili zastavo majske deklaracije in zahtevali, da mora priti hrvatska kri hrvatski krvi, bratska dežela bratski deželi.

Domovina mati, čuj našo prisego! **..Za pravdo naše dežele, za svobodne grobove naših dedov, za svobodne vode in svobodno morje, za svobodne gore in polja pod njimi, za solnce naše svobode — polagamo na vzvišeni žrtvenik svojega naroda vse svoje nade in celo našo mladost in vse naše delo, svoje besede, poslednji glas, poslednje utripanje našega srca, poslednji svoj dih. Ni muke, ki nas bi odvrnila od tega, ni preganjanja, ki bi nam iztrgala iz srca zahtevo, izraženo v majski deklaraciji!**

Verujemo z vsem žarom svoje mladosti v našo bodočnost, verujemo tudi v našo svobodo, verujemo v moč pravične jugoslovanske ideje in živimo in umiramo za naš velik cilj!

Na Dunaju 2. decembra 1917.

Sledi nad sto podpisov.

Zahvala dr. Korošca.

Ko je deputacija jugoslovanskih visokošolcev izročila predsedniku Jug. kluba to spomenico, se ji je zahvalil dr. Korošec sledeče:

"Radujem se, da vidim celokupno omladino z nami. Sporočite ji, **da stoji naša stvar dobro in da se smemo nadejati boljše bodočnosti.**

Vsi se moramo strniti v močno in nezlomljivo falango ter je treba iti enostavno preko onih, ki skačejo v drugi tabor in sejejo razdor.

Sporočite omladini še enkrat najsrčnejšo zahvalo in pozdrav."

Te besede dr. Korošca so napravile na dijake globok utis.

JUGOSLOVANSKI BISERI.

Ženske solze.

Soprog odhaja v Bosno. Doma zapušča ženo in malo dete. Komaj je oženjen eno leto.

Videl sem, kako se poslavlja od soproge. Ves bled je. Vem, da mu od žalosti srce poka — toda oko je suho!

Žena pa joka, kakor da ne more preživeti več dneva, toda znano mi je bilo s kom je imela včeraj — sestanek.

Ženske solze!...

Rad bi vedel, če ženske lahko vedno jokajo, kadar hočejo?

Meni se zdi, da lahko.

Mati.

Več let je s strahom pričakovala sina, vedno v molitvi pri Bogu. Danes ga je pričakala. Plakajoča od radosti ga stiska mati k sebi, in sin, smejoč se jej, ji briše solze. Toda oko matere je bistro. Vidi mati — vsa v solzah — da je sin bled in nesrečen.

Čil in zdrav je nekoč odšel iz materinega objema — in vračal se je ves polomljen. Ni ga vprašala po vzroku, niti skusila ni ga tolažiti. In s čim naj ga sirota tolaži?

Vzredila ga je na lastnih prsih, učila ga je hoditi in jesti prve stvari — in celo prvo molitev ga je naučila.

In sedaj? Leta so od tedaj minula, sin je bil v šolah, na tujem svetu, in materi se zdi, da se je odtujil.

Poprej mu je videla na obrazu dušo, želje mu je čitala v očesih — in danes? Danes — prvič — danes ne ve, kako se za sina k Bogu moli, zakaj naj se moli.

Noč je... Mati ne najde pokoja. Gre k sinu. — — — On spi. Na bledem licu se mu prikaže nasmeh... starica poklekne poleg sina pri vzglavju, gleda ga s solznimi očmi in njene uvele ustne tajno šepetajo: Osreči ga, Vsemogočni!...

Kdo ve, kaj je bolje.

Pokojni naš oče so znali pripovedovati sledečo bosansko pripovedko:

V vas je prišla ženska. Nihče ni vedel, kakšne vere je. Hodila je v cerkev in v mošejo, obiskovala je popa in hodža, in kjerkoli je mogla, je pomagala kristijanu in Turku.

Zato so se verniki obeh ver za njo potegovali. Toda zvita baba se ni hotela nikomur podati. Ko je ležala na smrtni postelji, so jo prišli obiskat sosedje in so ji rekli:

"Baba, predno odideš s sveta, povej katere vere si, da te po taki veri pokopljemo." — "Ej, bratje moji," odvrne baba, "premerite prostor med turškim in kristijanskim grobom, in ravno sredi me potem pokopljite — kdo ve, kaj boljše na onem svetu!" In baba je umrla.

Moj pes.

Imel sem psa "volka". Rad sem ga imel. Bil je jako grd. Morda sem ga imel zato tolikanj rad, kjer je bil tako grd — saj mi ga drugi niso po rokah nosili in gladili. Toda bil je bolj zvest in pošten kakor marsikateri lep pes... Niso niti najlepši psi najboljši, ravno tako kakor pri ljudeh.

...Pa se je priplazil stekel pes v vojašnico, in ogrizel je več psov. Tudi mojega je ugriznil. Prišlo je strogo povelje, da se ogrizeni psi zročijo šintarju. Nisem se mogel odločiti, da bi izročil svojega dolgoletnega tovariša — krvniku.

Odločil sem se, da ga sam ubijem. Šel sem z njim na polje z nabitim samokresom. Pes teče za meno... Ulovim ga za ovratnik. Hočem ustreliti, toda nikakor nisem mogel gledati v njegovo pošteno, zvesto oko...

Obrnem se vstran in ustrelim... Slabo sem ga zadel. Od strani mu teče kri... on pa je bil miren, ni zalajal, niti zacvilil ni...

Z žalostnim, izrazitim pogledom me pogleda, kakor bi me hotel vprašati: kaj sem ti zakrivil? Kaj sem ti naredil? Ali ti nisem vedno zvesto služil?

Z drugo krogljo ga zadenem v glavo. Pade moj volk... V smrtni borbi se privleče do mene. Maha z repom in liže mi noge.

V očeh še vedno isti izraz: Jaz nisem kriv! Zakaj si me ubil?... Oko mu ugasne. Mrtev je.

Bilo mi je pri src ukot da sem ubil svojega najboljšega prijatelja.

Onega večera nisem jedel, toda videl sem jesti nekoga z velikim tekom. Slišal sem, da je nekoga ustrelil v dvoboju, in je bil jako zadovoljen.

Pes in — človek.

(Iz Mažuraničevega "Lišča".)

RAZNOTEROSTI.

Prve kamelije.

Leta 1739. se je vrnil misijonar Camelli s Filipinov v Španijo. S seboj je prinesel dva cvetoča eksemplarja v Evropi še nepoznane rastline, ki je dobila po njem ime kamelija, ter ju poklonil soprogi tedanjega kralja Ferdinanda V. Kraljica je občudovala krasno cvetlico in podarila mladike cvetlice svojemu soprogu, ki jih je pustil vsaditi v kraljevem cvetličnjaku v Ruen Retiro, kjer so jih skrbno negovali. S primernim presajevanjem in gojenjem so dobili v kratkem času v tem cvetličnjaku veliko število krasnih kamelij.

Skrbno pa so čuvali, da ne bi kedo odnesel kake mladike iz kraljevega vrta ali celo iz dežele, in na ta način so v resnici dosegli, da je bila kamelija še šestdeset let potem, ko je bila upeljana na Špansko, v ostali Evropi neznana. Prvo mladiko kamelije je dobil po tem času v dar Napoleon I. in njegova soproga, ki sta jo dala usaditi v svojem dvorcu Malmaisonu. Odtod so našle mladike te krasne cvetlice pot tudi v druge vrtove drugih vladajočih in odličnih družin, tako da se je cvetlica kmalu razširila po celi Evropi.

Rožna omotica.

Rožno olje je eden najdragocenejših parfumov, vendar pa se dobe ljudje, katerim je ta vonj naravnost neprijeten. Pri nekaterih ljudeh so namreč nosni živci silno občutljivi, tako da morejo dotičniki celo oboleti vsled rožnega duha. Koncem srednjega veka se je moralo to pogosteje dogajati, kakor danes, kajti za te vrste bolezni so iznašli tedanji zdravniki celo posebna imena, namreč rožna omotica in rožni nahod. Prva vrsta bolezni je bila pogosteja ter se je izražala v glavobolu in v omotici. Pri rožnem nahodu pa je moral bolnik močno kihati in so se mu oči močno solzile, čemur je sledil pravi katar. Mnoge osebe so bolehale na tej bolezni, dokler so cvetele rože. — Tudi mnoge živali trpe na rožni omotici. Nekaterim psom je rožni duh zelo neprijeten in tudi goveji živini baje ne prija. Tudi mnogim žužkom je ta duh nad vse zoprn.

Zakaj se želodec sam ne prebavi.

Dosti se je že razpravljalo o vprašanju, zakaj ne prebavi želodec samega sebe, kadar ne dobi dovolj hrane. Zlasti v zadnjem času so energično raziskovali vzrok, zakaj je to nemogoče, ker so skušali na ta način proučiti, kako nastanejo želodčni turi.

Želodčni tur nastane samo na takih mestih, kamor more dospeti pravi želodčni sok. Stara teorija, da se živo celičje ne more prebaviti, je morala pasti, ko so dokazali, da prebavi želodčni sok žabje krake, in ravnotako so pred leti dokazali, da prebavi želodec živo celičje živali, na primer vranico ali kos črevesa, katerega so potom operacije spravili v želodec. Nasprotno pa je celičje, katero samo producira želodčni sok ali katero je stalno obdano od njega, zavarovano pred prebavo, to je, pred razkrajajočim učinkom želodčnega fermenta, pepsina. V tem celičji se mora nahajati toraj neka tvarina, ki deluje nasproti učinku pepsina, in to substanco so imenovali antipepsin. Vzrok nastanka želodčnih turov se razlaga toraj med pepsinom in antipepsinom v želodcu.

Kdor je prebolel,

naj postelje ne zapusti, dokler ima vročino. Kadar ta poneha in bolnik želi vstati, naj vstane takrat, kadar se najbolj močnega počuti. To je pri nekaterih bolnikih dopoldne, pri drugih zvečer. Po hudi bolezni ni dobro biti dolgo po koncu, kadar se vstajati začenja. Ko začutiš mrazenje, le hitro nazaj v posteljo! Bolje je, da vstaneš večkrat na dan po malo časa, ko enkrat, pa dolgo. Delati ne kaže, ko si komaj prebolel, le malo okoli po sobi hodi, nekoliko svežega zraka dobi in zopet pojdi počivat.

Naši pregreški.

Živali si izbirajo živež primeren njihovi naravi in potrebam ter po naravnem nagibu používajo samo toliko hrane, da zadoščajo svoji lakoti. Toda človek se pregrešuje proti vsem takim pravilom modrosti dan za dnevom. Posledice se imenujejo težka prebava, neprebavnost, samoomama itd. Neprestano slišite pritožbe o zapečenosti, napihovanju, kolcanju, glavoboli, razdražljivosti, — in baš za vse te neprilike je Trinerjevo ameriško zdravilno grenko vino tisto zdravilo, na katero se lahko zanašate. Izčisti vam želodec, pomore prebavi, povrne slast, — skratka, odpravi vaše napake. Cena $1.10. V lekarnah. — Za ozebline, izvine, izpahe, otekline, revmatizem in nevralgijo je Triner's Liniment zdravilo, da mu ni enakega. Cena 35 in 65c v lekarnah, po pošti 45 in 75c. Jos. Triner Company, Mfg. Chemist, 1333-1343 S. Ashland Ave., Chicago.—Adv.

Michael Terdich. Math. Terdich.

Chicago Phone 2502.

Terdich & Terdich

STARA SLOVENSKA GOSTILNA

Pivo, žganje, vino in vse vrste pijače dopeljemo na dom.

203 RUBY STREET, JOLIET, ILL.

NAZNANILO IN ZAHVALA.

Vsem sorodnikom, prijateljem in znancem širom Amerike naznanimo z globoko potrtim srcem, pretužno vest, da nam je dne 25. jan. 1918, po enotedenski mučni bolezni preminul v Gospodu ljubljeni soprog oziroma oče g.

JOHN STERLE

v 42. letu svoje starosti in bil pokopan dne 30. m. m. na slov. kat. pokopališču sv. Jožefa v Jolietu.

Tem povodom izrekamo svojo najiskrenejšo zahvalo vsem znancem, prijateljem in sorodnikom za premnoge izraze globokega sočutja ob tej prebridki izgubi.

Istotako se najlepše zahvalimo onim, ki so darovali vence na rakev.

Najlepša hvala tudi družinam g. Jos. Sprajcar, g. Louis Češarek in g. Mart. Mušič za pomoč pri ureditvi pogreba. Istotako g. Ant. Oberstarju in ostalim prijateljem iz Jolieta in Rockdale ter vsem onim, ki so spremili blagega pokojnika k zadnjemu počitku zlasti pa slav. dr. sv. Frančiška Saleškega št. 29, K. S. K. J. in sl. dr. sv. Družine št. 1 D. S. D., ki sta se udeležili pogreba v velikem številu.

Vsem Bog stoterno plačaj!

Blagega pokojnika priporočamo v molitev in blag spomin!

Žalujoči ostali: **ANA STERLE, vdova.**
Ana, Josip, Jennie in Frances, otroci.

Joliet, Ill., 7. februarja 1918.

Naša velika in moderno urejena tiskarna

izdeluje najhitreje in najlično VSE VRSTE TISKOVINE ZA

slavna društva,
cerkve in šole,
trgovce in obrtnike,
ter zasebnike.

Prestavljamo iz slovenskega in drugih jezikov v angleškega in obratno.

Predno naročite tiskovine, kakor: Pismeni papir, kuverte, vizitke, nakaznice pobotnic, pravila in poročila, ali tiskovine za prirejanje veselic in razne druge take stvari. Pišite nam za cene, da si prihranite denar.

Amerikanski Slovenec

Prva slovenska unijska tiskarna v Ameriki.

V lastnem domu---1006 N. Chicago St., Joliet, Ill.

MALI VITEZ

(PAN VOLODIJEVSKI.)

Zgodovinski roman. Spisal H. Sienkiewicz.

Po poljskem izvirniku poslovenil Podravski.

(Dalje.)

Povsod, po vsej naselbini, so se kazali krvavi sledovi; tupatam je bilo opaziti še črno pogorišče; bilo je, kakor da s sten na pol razsutega gradu gledajo bledi obrazi obglavljenih kazakov in Poljakov. Barbka je bila pogumna, toda bala se je duhov, v Jampolu pa so govorili, da straši. Pripovedovali so, da se pri ustju Šumilovkinem in na bližnjih dnestrovskih pragovih vsekdar o polnoči sliši velik jok in stok in da je voda, kadar sveti mesec, videti krvava. Misel na to je nakrvava. Misel na to je napolnjevala Barbki srce s strahom. Nehote je poslušala v nočni tišini, ali ne začuje zdajci šuma, joka in stoka. Toda slišala je neprestano zgolj klice stražnikov: "Čuvaj!"

In Barbka se je spomnila tihe hreptovske sobice, svojega moža, gospoda Zaglobe, prijateljskih obrazov Nenašinca, Mušalskega, Motovila, Snitka in drugih. Sedaj je začutila prvič, da je daleč od njih, zelo daleč, v tuji krajini, in obšlo jo je tako koprnenje po Hreptovu, da se je komaj ubranila joku.

Zaspala je šele proti jutru in imela čudne sanje. Burlaj, vstaši, Tatarji, krvave bojne slike so se ji vrstile pred zaspanimi očmi, in v teh slikah je videla neprestano obraz Azijev, toda to ni bil pravi Azija, nego nekakšen kazak, divji Tatar ali celo sam Tuhajbej.

Vstala je zarana, vesela, da je minila noč in z njo vred te grozne prikazni. Sklenila je, da ostalo pot prejezdi na svojem žrebcu, prvič zato, da se nekoliko razmaje, drugič pa, da bi se Azija utegnil razgovoriti z Evico. Oba sta, čimdalje bliže Raškovu, izvestno imela dovolj vzroka, da sta se posvetovala, kako naj obvestita o svoji stvari starega gospoda Novoveškega in kako naj si pridobita njegovo dovolitev.

Azija ji je sicer svojeročno držal stremen, ni pa sedel na sani k Evici, nego je odjezdil na čelo karavane in tudi pozneje se je sukal blizu Barbke.

Barbka je takoj zapazila, da je v karavani zopet manj vojakov; obrnila se je k mlademu Tatarju in rekla:

"Že vidim, da ste tudi v Jampolu pustili oddelek svojih ljudi."

"Petdeset ljudi, takisto kakor v Mohilovu," odgovori Azija.

"A zakaj to?"

Azija se zasmeje na svoj posebni način, odpre ustnice ter pokaže zobe kakor zloben pes. Trenutek kesneje reče:

"Hočem imeti postojanke v svoji moči ter vam preskrbeti varno pot nazaj v Hreptov."

"Ako se vojska vrne s stepe, bo posadka itak dovolj velika."

"Vojska se ne vrne tako skoro."

"Kako veste to, gospod?"

"Ker se moram prej prepričati do dobra, kaj se godi pri Dorošenku; temu pa bo treba časa tri do štiri tedne."

"Če je tako, pa ste storili prav, da ste ondi pustili one vojake."

Nato so potovali molče dalje. Azija se je v tem vsak hip oziral v rožnato lice Barbkino, na pol zakrito z ovratnikom in klobučkom, in pri vsakem pogledu je zatisnil oči, kakor bi si hotel bolje vtisniti v spomin rožnato njeno sliko.

"Imeli bi se, gospod, pomeniti z Evico," je pričela razgovor Barbka. "Vse premalo se razgovarjate z njo, da se že kar čudi. Skoro bosta stala pred gospodom Novoveškim... Celo mene samo obhaja nemir. Morala bi se posvetovati, kaj vama je storiti."

"Najprej bi se rad dogovoril z vami," reče Azija s čudnim glasom.

"No, zakaj ne začnete?"

"Čakam poslanca iz Raškova... Mislil sem si, da ga najdem že v Jampolu. Neprestano se oziram po njem."

"A kaj ima opraviti poslanec z najinim razgovorom?"

"Mislim si, da že prihaja," odgovori mladi Tatar, izognivši se odgovoru.

Odjezdil je naprej ter se črez trenutek vrnil.

"Ne, ni bil!" reče.

V vsej njegovi postavi, v njegovem pogledu in glasu je bilo nekaj tako nemirnega in vročinskega, in ta nemir se je polastil tudi Barbke. Vendar pa ji ni šinil v glavo najmanjši sum. Azijev nemir je bilo moči opravičiti s tem, da so bili že blizu Raškovu, kjer je bival strogi Evičin oče; ali Barbki je bilo tako hudo, kakor bi šlo kar za njeno usodo.

Približala se je sanem in jezdila nekoliko ur poleg Evice. Razgovarjali sta se o Raškovu, o starem in mladem Novoveškem, o Zofiji Boski, o okolici, ki je prihajala čimdalje bolj divja in pusta. Puščava se je sicer jela raztezati takoj za Hreptovom, vendar pa se je ondi zdajinzdaj na obzorju valil kvišku dim, kažoč, da je ondi nekak poljska posadka, bi si bila lahko mislila, da jo vodijo v neznano puščavo, v tujo deželo na konec sveta.

Ozirajoč se po okolici, je vsak hip pridrževala konja, da je naposled ostala zadaj za sanmi in za vojaškim oddelkom. Azija se ji je pridružil in ker je dobro poznal krajino, ji je jel razkazovati okolico ter imenovati različne kraje.

Ali to ni trajalo dolgo, zakaj iz zemlje je jela prihajati sopara. Zima v tej južni krajini očito ni imela toliko moči kolikor v gozdnatem Hreptovu. Po dolinah, v razpokah in jarkih je ležalo sicer še nekoliko snega, tudi rebri, obrnjene proti severu, so bile še pokrite s snegom, ali drugje se je bil sneg že raztajal, po zemlji se je razprostirala gošča, ali pa se je lesketala vlažna, uvela trava. Iz te trave se je dvigala sopara ter se vlačila nizko po zemlji, ki je bila od daleč podobna veliki vodi, na široko pokrivajoči doline in rove. Nato se je dvigala sopara čimdalje više, zakrivala solnčne žarke ter iz lepega vremena napravila oblačen in mračen dan.

"Jutri bo dež," reče Azija.

"Da bi ga le še danes ne bilo. Kako daleč je še v Raškov?"

Tuhaj-bejevič se ozre po najbližjih stvareh v okolici, ki jih je komaj razločeval v megli, ter odgovori:

"Odtod je že bliže v Raškov nego nazaj v Jampol."

Nato se globoko oddahne, kakor bi se mu bil težak kamen odvalil od srca.

V tem hipu se začuje topot konjskih kopit z nasprotne strani in jezdec se prikaže v megli.

"Halim! Poznam ga!" zakliče Azija.

Res je bil Halim. Dospevši k Aziji in k Barbki, skoči s konja ter se s čelom dotakne stremena mladega Tatarja.

"Iz Raškova?" ga vpraša Azija.

"Iz Raškova, gospod!" odgovori Halim.

"Kaj se ondi sliši novega?"

Starec dvigne shujšano in odurno glavo proti Barbki, kakor bi hotel reči, ali sme govoriti vpričo uje, toda Tuhaj-bejevič reče takoj:

"Povej pogumno. Ali so vojaki odšli?"

"Odšli, gospod. Le majhna peščica jih je ostala."

"Kdo jih je odgnal?"

"Gospod Novoveški."

"A Petroviča sta krenila na Krim?"

"Že davno. Ostali sta samo dve ženski in stari gospod Novoveški."

"Kje je Kričinski?"

"Na drugem obrežju reke. Čaka."

"Kdo je pri njem?"

"Adurovič s svojim krdelom. Oba se ti, kot svojemu gospodarju, priklanjata do stremena, sin Tuhaj-bejev, ter se izročata v tvoje roke — ona — in vsi, ki še niso dospeli."

"Dobro," odgovori Azija z iskrečim pogledom. "Pohiti h Kričinskemu in mu zapovej, naj obleže Raškov."

Trenutek pozneje skoči Halim na konja ter izgine v megli. Azijevo lice se je svetilo v strašnem, zlobnem blesku. Odločeni trenutek, dolgo pričakovani trenutek največje sreče je napočil. Jezdil je molče poleg Barbke in ko je začutil, da ima glas zopet v oblasti, je obrnil k njej temne in žareče oči ter dejal:

"Sedaj lahko odkritosrčno govorim z vami, milost."

"Čujem," odgovori Barbka in ga pogleda pozorno, kakor bi hotela čitati vtiske na njegovem izpremenjenem obrazu.

II.

Azija požene svojega konja tako blizu k Barbkinemu žrebcu, da se je skoro dotakne s stremenom. Nekaj časa je še jezdil molče. Trudil se je, da bi se popolnoma umiril, in čudil se je, da ga stane to tolikanj truda, ko je vendar že imel Barbko v rokah in ni bilo več človeške moči, da bi mu jo bila izpulila. Toda sam ni vedel, kakor je v njegovi duši navzlic vsej neverjetnosti še tlela iskra nadeje, da mu žena, po kateri je koprnel, odgovori z vzajemno ljubeznijo. Ako je bila to nadeja, je bila zelo slaba, nasprotno pa je bilo koprnenje, da bi se zgodilo tako, tako močno, da ga je pretresalo vsega kakor mrzlica. Ali morda to zaželeno bitje ne razprostre rok, se mu ne vrže v naročje, ne izgovori onih besed, o katerih je sanjal po cele noči: "Azija — tvoja sem!" Da ne obvisi z ustnicami na njegovih ustnicah, to e že vedel... Toda kako sprejme njegove besede? Kaj poreče? Ali res izgubi vse počutke kakor golob v krempljih ujedinih ter se mu da tako zajeti kakor se slabotni golob vda jastrebu? Ali bo prosila milosti s solzami, ali morda grozen vzkrik napolni to puščavo? Ali se zgodi kaj več ali kaj manj?... Takšna vprašanja so rojila Tatarju po glavi. Vendar je napočil čas, ko je bilo treba odstreti zaveso hutor ali človeška naselbina. Tu pa ni bilo nikjer sledu o človeku, in ako ne bi bila Barbka vedela, da potuje v Raškov, kjer žive ljudje in kjer stoji ter ji pokazati pravo, strašno lice. Oh, ta strah, ta nemir! Evo, trenutek še, in vsega bo konec...

Naposled se je vendar jel ta strah Tatarju izpreminjati v to, v kar se najpogosteje izpreminja strah zverini... to je v besnost. In začel se je sam izpodbadati s to besnostjo. "Zgodi se, kar se hoče," si je mislil, "moja je, moja vsa, moja bo še danes, moja bo jutri, a potem se že več ne vrne k možu, nego bo morala za menoj..."

Ob tej misli ga je prevzela divja radost, in zdajci je izpregovoril z glasom, ki se je njemu samemu zdel tuj:

"Milost me niste poznali doslej!"

"V tej megli se vam je, gospod, nekako izpremenil glas," reče Barbka nekoliko vznemirjena; zdi se mi, da govori kdo drug."

"V Mohilovu ni vojakov, v Jampolu jih ni, v Raškovu tudi ne. Jaz sem tu edini gospod... Kričinski, Adurovič in drugi so moji sluge, zakaj jaz sem knez, vladarjev sin, sem njih vezir, sem njih najvišji dostojnik, poveljnik, kakor je bil poveljnik Tuhaj-bej. Jaz sem kan, jaz edini imam moč, vse je tu v moji moči."

"Zakaj mi pripovedujete vse to?"

"Milost me niste poznali doslej... Raškov že ni več daleč... Hotel sem biti tatarski hetman ter služiti ljudovladi, toda gospod Sobijeski mi ni dovolil... Nočem ostati dalje Lipek, nečem služiti tujega poveljnika, nego hočem sam voditi velike čambule na Dorošenka ali na ljudovlado, kakor ukažete, milost."

"Kakor ukažem jaz? Azija, kaj se godi z vami?"

"To se godi z menoj, da so vsi ti moji sužnji, jaz pa sem vaš suženj. Kaj je meni do hetmana? Ali je dovolil, ali ni dovolil! Recite, milost, recite le eno besedo in položim vam Akerman pred noge, pa tudi Dobruč vam položim pred noge, a te orde, ki so nastanjene tukaj, ki kočujejo po Divjih poljih, in vse te, ki prezimujejo tukaj, bodo vaši sužnji, kakor sem jaz vaš — tvoj suženj! — Zapovej samo in jaz odpovem pokorščino krimskemu kanu in turškemu sultanu in se bom z mečem v roki bojeval z njima. Pridem ljudovladi na pomoč, osnujem novo ordo v tej pokrajini in tebi edini, gospa moja, se hočem klanjati, prositi tvoje usmiljenosti in ljubezni!"

Po teh besedah se skloni na sedlu, jo, prestrašeno in nekamo oglušeno od njegovih besed, objame okrog pasu in nadaljuje s pihravim glasom:

"Kaj, ali nisi videla, da sem ljubil tebe edino?... Koliko sem že prebil! Vzamem te za svojo. Moja boš, moja! Nihče te ne iztrga več iz mojih rok!... Moja si! Moja si! Moja!"

"Jezus, Marija!" zakriči Barbka.

Toda on jo je objemal čimdalje krepkeje, kakor bi jo hotel zadaviti... Kratek dih mu je prihajal iz ust, oči je imel nekako kalne; naposled jo je potegnil iz stremenov s sedla, jo posadil predse in jo pritiskal na prsi. Zasinele ustnice so se mu poželjivo odpirale kakor usta ribi in začele iskati Barbkinih ust.

Ona res ni zakričala, pač pa se mu je jela upirati z nenavadno močjo. Pričela se je med njima borba, ob kateri je bilo slišati zgolj njiju hitro dihanje. Naglo gibanje in bližina njegovega lica sta ji vrnile zavest.

Napočil je trenutek take jasne zavesti, kakoršna obide utopljence pred smrtjo. Takoj je razumela, kaj pomeni vse to. Vedela je, da se zemlja udira pod njo, da se pod njo odpira prepast, v katero jo vleče on, videla je njegovo ljubezen, njegovo izdajalstvo, svojo strašno usodo, svojo slabost in onemoglost; začutila je strah, kruto bolest, ljuto žalost. Toda obenem je izbruhnil v njej plamen neizmerne razburjenosti, besnosti in želje po osveti. Tako vrlo je bilo to viteško dete, tako vrla ta izvoljena žena najvrlejšega viteza v ljudovladi, da je v tem groznem trenutku pomislila sosebno na to: "Maščuj se!" in šele potem na to: "Reši se!" Vse moči njene duše so se napele v tem trenutku, kakor se od osuplosti naježi las na glavi, in ta jasnota, ki jo imajo utopljenci, je postala v njej kar čudovita. Dočim se mu je branila, so jele nje roke pri njem iskati orožja, da so naposled dosegle koščeni ročnik orientskega samokresa. Obenem pa je imela dovolj zavednosti, da je tudi pomislila: Najsi je samokres nabit, bi se vendarle ne ubranila, ako bi ustrelila vanj. Zakaj ko bi utegnila dobiti toliko prostega časa, da bi napela petelina — preden bi mu namerila cev v glavo, bi jo izvestno prijel za roko ter ji izvil ta poslednji pomoček rešitve. Zato je sklenila ravnati drugače.

Vse to pa je trajalo samo en trenutek. On je sicer spoznal njen namen ter iztegnil roko hitro kakor bliskavica, ali preden je utegnil pogoditi njeno namero, so se že srečale njiju roke. Barbka ga z vso obupno močjo svoje mlade in krepke pesti udari s koščenim ročnikom samokresovim med oči.

Bil je to grozen udarec. Azija ni utegnil niti zakričati, nego je padel znak, potegnivši jo obenem s seboj. Kakor bi trenil, plane Barbka pokon-

(Nadaljevanje na 7. strani.)

Abstracts of Title to all Real Estate in Will County.

Joliet Title and Gaurantee Co.

Kapital $50,000.00.

Kadar kupite HIŠO ali ZEMLJIŠČE, pridite, da Vam uredimo abstract.

Phones: 421 and 422.

CHAS. N. HOSSACK, Mgr.

114 N. Chicago St., Joliet, Ills.

TROST & KRETZ

— izdelovalci —

HAVANA IN DOMAČIH SMODK

Posebnost so naše "The U. S." 10c in "Meerschaum" 5c

Na drobno se prodajajo povsod, na debelo pa na:

108 Jefferson Street, JOLIET, ILL

C. W. Robson, Jr.

REAL ESTATE LOANN and RENTING

INSURANCE OF ALL KINDS.

Phone 297.

Prodajam lote v Rockdale in okolici.

204 Woodruff Bldg. JOLIET, ILL.

John Pubentz

prodaja najceneje v mestu

kokošjo krmo, zrnje, seno, slamo in drugo tako krmo.

Če imate kaj voziti, se oglasite pri nas, ki Vam pripeljemo vsako stvar, kakor naročite.

Pokličite nas po telefonu: Phone 2736.

Nov. naslov:

516 N. BROADWAY, JOLIET, ILL.

WERDEN BUCK

511-13 Webster Street,

JOLIET, ILL.

Tu dobite najboljši CEMENT, APNO, ZMLET KAMEN, OPEKO, VODOTOČNE ŽLEBOVE, ter vse kar spada v gradivo.

MEHAK IN TRD PREMOG.

Chicago telefon 50 N. W. telefon 215

GEO. SVETLECIC

317 N. CHICAGO ST., JOLIET.

Edina slovenska-hrvatska gostilna v osredju mesta.

Kadar se mudite na vogalu N. Chicago in Cass St. vstopite k nam za okrepčila vseh vrst.

DOBRODOŠLI!

Alpentinktura za moške in ženske lase od katere takoj prenehajo lasje odpadati in v šestih tednih krasni in gosti lasje popolnoma zrastejo in ne bodo odpadali niti oslveli. 1 flasa $2. — Ako želite imeti v 6ih mesecih krasne in goste brke in brado, rabite takoj Alpen Pomado, lonček $2. — Imate li sive lase? Rabite takoj Wahčič Brusli tinkturo, od samo ene flaše postanejo lasje v 8ih dneh popolnoma naturni, kakoršne ste v mladosti imeli; 1 flaša $1.75. — Wahčič Fluid kateri odstrani reumatizem, trganje ali kostibol v rokah, nogah in križicah, popolnoma v 8ih dneh; flaša 2 dol. 50c. — Kurje oči ali bradovice na rokah ali nogah v 3 dneh popolnoma odstranim za samo 75 centov. Za potne noge rabite Knelpov prašek, pije pot, odstrani slabi duh in ozebline, ba kasa 75c. Elsa Žauba zaceli vsako rano, opekline, bule, turove, grinte, kraste, lišaje v najkrajšem času, lonček $1, večji lonček $2. Ta žauba je velikega pomena za odrasle in otroke. V slučaju potrebe bi mogla imeti to žaubo vsaka družina v hiši. Če želite imeti čisto belo in mlado lice se umivajte z Wahčič "Tar Soap" (milo), odstrani prišče, solnčnate pege in drugo nečistost na obrazu, 3 kose za 75c. Kateri bi moja zdravila brez uspeha rabil mu jamčim za $5. Pri naročbi se priloži vsota v papirnatem denarju, če pa je menj kot dolar, se pa v znamkah po 2c v pismu pošlje. Za vse drugo pišite po cenik, katerega pošljem zastonj.

JACOB WAHČIČ

6702 Bonna Ave., Cleveland, Ohio.

Rojaki in rojakinje! Kadar imate kaj moške ali ženske obleke ali perila za očistiti in gladiti, ne pozabite na našo slovensko firmo —

WILL COUNTY CLEANERS AND DYERS

S. KODIAK, lastnik.

Office and Works, 302-304 Walnut St. Joliet, Illinois.

Chicago tel. 3131. N. W. tel. 814.

Pokličite nas po telefonu in naš avtomobil odpelje in pripelje obleko na vaš dom. Naše cene so zmerne in delo garantiramo.

Joliet Steam Dye House

Profesional Cleaners and Dyers

STRAKA & CO.

Office and Works, 642-644 Cass

Chicago Phone 4444, N. W. 483.

Oscar J. Stephen

Sobe 201 in 203 Barber Bldg.

JOLIET, ILLINOIS.

JAVNI NOTAR

Kupuje in prodaja zemljišča v mestu in na deželi.

Zavaruje hiše in pohištva proti ognju, nevihti ali drugi poškodbi.

Zavaruje tudi življenje proti nezgodam in boleznim.

Izdeluje vsakovrstna v notarsko stroko spadajoča pisanja.

Govori nemško in angleško.

J. C. Adler & Co.

priporoča rojakom svojo

Mesnica

Telefon 101. JOLIET, ILL.

JOHN STEFANICH

N. W. Phone 348

::.Slovenska Gostilna:::

vino domače in importirano, fino žganje in diseče smodke.

915 N. Scott St., Joliet, Ill.

Zaupno zdravilo dela čudeže

Skoro že 30 let se Trinerjeva zdravila uspešno rabijo z največjim zaupanjem. A to tudi radi pravega vzroka, ker zaupnost izdelovatelja zasluži popolno zaupanje in čislanje od strani številnih odjemalcev. Malo povišanje cen je sedanja potreba, da se ohrani zanesljiva vsebina izdelkov. Branili smo se dolgo zoper draginjo na vseh številnih potrebščinah naših, a novi vojni davek nam je spodbil še zadnji steber in morali smo cene nekoliko povišati. Vsak prijatelj Trinerjevih lekov priznava brez ugovora, da v sedanjosti, ko moramo veliko več plačevati za potrebščine, in tudi lekarja stane stvar več, ni bilo mogoče draginji v okom priti. Zato pa bo vrednost Trinerjevih lekov povrnila odjemalcem vse kar več plačajo za nje.

Trinerjevo Ameriško Zdravilno Grenko Vino

torej ima tako zaupanje in vspeh med svetom, ker učini, da bol zgubi svoje stališče. Izmed vseh bolezni jih je devetdeset odstotkov povzročenih in spočetih v želodcu. Trinerjevo Zdravilno Grenko Vino očisti želodec in odstrani iz notranjščine drobovja vse nabrane nepotrebne in strupene snovi, ki so nekakšen brlog zlotvornih tvarin zavirajočih pravilno delovanje drobovja. Trinerjevi leki so prosti vsakoršne nepotrebne mešanice in vsebujejo le potrebne zdravilne grenke koreninice ter krasno žareče rudeče vino. V zadevi zabasanosti, neprebavnosti, glavobola, pol-glavobola, nervoznosti, navadne slaboče, kakor tudi v želodčnih neprilikah, ki rade nadlegujejo ženske ob premembi žitja ali rudarje in druge delavce, ko delajo in vdihavajo plin, če rabite ta lek, boste našli v njem neprecenljivo vrednost. Dobite je v vseh lekarnah.

TRINERJEV LINIMENT prodrere vselej v koren bolečine, zato pa je zlasti v slučaju protina, ali revmatizma, nevralgije, lumbago, otrpelosti gležnjev in drugih, najhitrejša in gotovo pomoč. Jako je dobro tudi v zadevah odrgnin in oteklin itd., tudi za drgnenje živcev in za mazanje po kopanju nog. Dobite je v vseh lekarnah.

Trinerjev Antiputrin je izvrstno in prav prijetno zdravilo za navadno rabo znotraj. Posebno za izpiranje grla in ust; istotako za čiščenje ran, izpuščajev in drugih kožnih otvorov. Dobi se v vseh lekarnah.

NAJNOVEJE NAGRADE SO DOBILA TRINERJEVA ZDRAVILA V MEDNARODNIH RAZSTAVAH: GOLD MEDAL—SAN FRANCISCO 1915, GRAND PRIX—PANAMA 1916.

JOSEPH TRINER,

Manufacturing Chemists

1333-1343 South Ashland Ave. CHICAGO, ILL.

Jacob Mejak
KROJAČ
205 RUBY STREET, JOLIET, ILL.

JOSIP KLEPEC
Javni Notar z 10 let. skušnjo
izdeluje vse pravne in postavnoveljavne listine za vse slučaje. Če vam kdo plačo garnišira; Ako imate odkoga v drugem mestu plačo za tirjati; če hočete svojo plačo prepustiti; če potrebujete rojstni certifikat za delo; če imate kako drugo stvar za urediti tukaj ali v stari domovini obrnite se na mene 1006 N. Chicago St., Joliet, Ill

Slovenian Liquor Co.
1115-17- Chicago St.
JOLIET, ILL.
GLAVNICA $50,000.00.
Ustan. in inkorp. leta 1910

Družba naznanja rojakom, da ima veliko zalogo izvrstnih vin, žganja in drugih pijač, koje prodaje na debelo.
Rojakom se priporoča za obila naročila.
Pišite po cenik v domačem jeziku, ali pa po našega potovalnega zastopnika. Naš potovalni zastopnik je: Frank Završnik.
Naše geslo: Dobra postrežba; vaše pa bodi: Svoj k svojmu!

Illirija Grenčica v steklenicah in Barega Zdravilno Grenko Vino

SLAVNOZNANI
SLOVENSKI POP
proti žeji - najbolje sredstvo.
Cim več ga piješ tembolj se ti prilјubi.
Poleg tega izdelujemo še mnogo drugih sladkih pijač za krepčilo.
BELO PIVO
To so naši domači čisti pridelki, koje izdeluje domača tvrdka.
Joliet Slovenic Bottling Co.
913 N. Scott St. Joliet, Ill
Telefoni Chi. 2275 N. W. 480, ob nedeljah N. W. 344

Mestna Hranilnica Ljubljanska
Ljubljana, Prešernova ulica št. 3.
NAJVEČJA SLOVENSKA HRANILNICA!
Koncem leta 1915 je imela vlog.....K 48,500,000.—
Rezervnega zaklada .....K 1,330,000.—
Sprejema vloge vsak delavnik in jih obrestuje po
4½ %
brez odbitka. Hranilnica je PUPILARNO VARNA in stoji pod kontrolo c. kr. deželne vlade.
Za varčevanje ima vpeljane lične domače hranilnike.
Posoja na zemljišča in poslopja na Kranjskem proti 5¼ odstotkov, izven Kranjske pa proti 5½ odstotkov obrestim in proti najmanj tričetrt odstotkov odplačevanju na dolg.

LJUDSKA BANKA
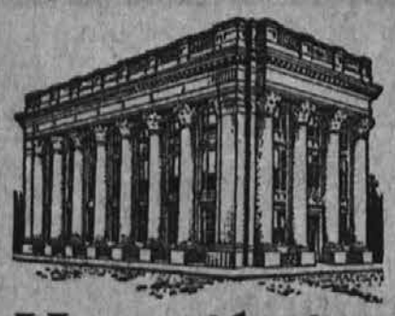
Vložite svoj denar na obresti v največjo in najmočnejšo banko v Jolietu
Hranilnica Vlade Zd. Držav, Poštne Hranilnice in Države Illinois.
Nad 12,000 najboljših ljudi v Jolietu ima tu vložen denar. Pod vladno kontrolo.
3% obresti od vlog. Začnite vlogo z $1
First National Bank
PREMOŽENJE NAD $4,500,000.00

MALI VITEZ.

(Nadaljevanje s 6. strani.)

ci, zasede svojega žrebca ter zbeži kakor vihar na nasprotno stran od Dnestra na široko stepo.

Megla jo je zakrivala. Konjič je iztegnil glavo naprej ter dirjal, kakor bi bil slep, črez drn in strn sredi skal, prepadov in jarkov. Vsak hip se je utegnil kam vdreti v jamo, vsak hip sebe in jahalko razbiti ob skalnato steno, toda Barbka se ni menila za nič. Najgroznejša nevarnost zanjo so bili Lipki in Azija... Čunda stvar! Sedaj ko se je bila že otela iz rok razbojnikovih in ko je ta ležal brškone mrtev med skalami, je strah prevladal vse njene druge občutke. Ležeča z licem na grivi svojega konja in bežeča v megli kakor srna, ki jo preganjajo volkovi, se je bala Azije sedaj dokaj bolj nego v onem hipu, ko je bila v njegovem naročju. Čutila je strah, slabost, čutila vse, kar čuti slabotno dete, ki je zašlo ter beži sedaj samo, kamor ga neso noge. Nekak jokajoč glas se je jel odzivati v njej, združen z otožnim stokanjem, ter je žalostno klical po rešitvi.

"Mihael, reši me! Mihael, reši me!"

In konjič je bežal, gnan po čudovitem nagibu, preskakoval jarke, se izogibal ostrih, koničastih skal, da je naposled zemlja nehala zveneti pod njegovimi kopiti. Očito je dospel na nekako livado, razprostirajočo se tuintam med jarki.

Ves oblit z znojem, je težko sopeč dirjal — dirjal.

"Kam naj zbežim?" se je vprašala Barbka.

Toda v tem hipu si je odgovorila:

"V Hreptov!"

Toda strah ji je novič stisnil srce ob misli na daljno pot, držečo črez strašno puščavo. A takoj se je tudi spomnila, da je Azija pustil oddelke Lipkov v Mohilovu in v Jampolu. Gotovo so bili vsi Lipki dogovorjeni med seboj; vsi so namreč služili Aziji in zato bi jo gotovo ujeli ter odgnali v Raškov. Zato je bilo treba pognati konja daleč na stepo ter se obrniti šele potem na sever in se izogniti naselbinam ob Dnestru.

Bilo pa je treba ravnati tako tembolj, ker je vedela, da pojdejo preganjalci, ako bodo poslani za njo, gotovo poleg obrežja; v tem se utegne kje na široki stepi srečati s poljskim oddelkom, ki bi se vračal v postojanko.

Konjiček je jel stopati čimdalje počasneje. Barbka, izkušena jahalka, je razumela, da mu je treba dati odduška, ker se ji sicer zgrudi na poti. Čutila pa je tudi, da bi bila brez konja v tej puščavi izgubljena.

Pridržala ga je v diru ter jezdila nekaj časa korakoma, toda iz ubogega konja se je kadila sopara v gostih klobčičih.

Barbka je začela moliti.

Zdajci pa nekoliko sto korakov za njo zarezgeta konj.

Barbki se naježijo lasje na glavi.

"Moj konj pade, pa tudi oni popadajo!" je rekla glasno.

In novič se spusti v dir.

Nekaj časa je dirjal konjič kakor golob, ki ga preganja sokol; dirjal je dolgo, dokler so ga nosile moči, toda rezgetanje se je neprestano oglašalo za njim. Bilo pa je v tem rezgetanju, prihajajočem iz megle, nekaj neizmerno tožnega in groznega. Ko je minil prvi naval novega strahu, si je domislila Barbka, da konj ne bi rezgetal, ako bi kdo sedel na njem, zakaj jezdec, ki se ne bi hotel izdati, da koga preganja, bi mu zabranil rezgetanje.

"Ne more biti drugače, nego da se Azijev konj drevi za menoj."

Oprezno potegne oba samokresa iz sedla. Toda ta opreznost ni bila potrebna. Zakaj trenutek kesneje se je nekaj zardelo pred njo in v megli se je prikazal Azijev konj z razkodrano grivo in z razširjenimi nosnicami. Nekolikokrat je zarezgetal in njen konjiček mu je takoj radostno odgovoril.

"Loš! Loš!" ga pokliče Barbka.

Krotka žival se približa ter se da prijeti za uzdo. Barbka dvigne oči proti nebu ter reče:

"Varstvo božje!"

Res je bilo to, da je ujela Azijevega konja, za njo velika dobrota. Prvič je imela dva najboljša konja izmed vsega oddelka v rokah, da je lahko presedala z drugega na drugega, drugič pa jo je navzočnost tega konja prepričala, da se preganjalci še ne pridreve skoro za njo. Ako bi bil konj dirjal za vsem oddelkom, bi se bili Lipki, vznemirjeni zaradi tega, gotovo vrnili iskat svojega poveljnika. Sedaj pa si je lahko mislila, da niti ne mislijo na kako nezgodo Azijevo in da ga pojdejo iskat šele potem, ko bodo vznemirjeni zaradi njegove odsotnosti.

"Takrat pa bom že daleč!" je končala Barbka svoje misli. Pri tem se je novič spomnila, da Azijevi oddelki stoje v Jampolu in Mohilovu.

"Treba mi je jezditi po široki stepi; reki pa se ne smem približati, dokler ne dospem v okolico hreptovsko. Ta človek je sicer lokavo nastavil svoje zanke, toda Bog me otme iz njih!"

Ob teh mislih se je ojačila ter se pripravljala na daljnje potovanje.

Ob sedlu Azijevega konja je našla puško, r gos smodnikom, vrečico s kroglami in drugo vrečico s konopljenim semenom, ki ga je Tatar rad neprestano zvečil. Barbka je stremena Azijevega konja skrajšala primerno svojim nogam in si mislila, da se bo kakor ptica hranila s tem semenom; zato ga je skrbno shranila.

Sklenila pa se je ogibati ljudi in "hutorov", zakaj v tej puščavi je bilo od vsakogar pričakovati prej kaj slabega nego kaj dobrega. Srce pa ji je ginilo ob misli, s čim naj krmi konja. Izkopavala bi si izpod snega travo ter grizla mah iz skal, toda kaj, ako se ji zgrudita od slabe krme in težavnega pota? Toda ščediti ju vendar ni mogla.

Druga bojazen, ki jo je stiskala, je bila ta, ali ne zaide v puščavi. Zaiti sicer ne bi bilo lahko, ako bi jezdila ob desnem obrežju Dnestrovem, toda te poti si ni mogla izbrati. Kaj bi bilo, ako zajde v mračno puščavo na brezpotja?... Kako spozna, ali krene proti severu ali kam drugam, ako napočijo megleni dnevi brez solnca in noči brez zvezd? Za to, da je bila puščava polna zveri, se že ni menila toliko, saj je imela pogum in dobro orožje. Volkovi, hodeči v tolpah, bi ji sicer utegnili biti nevarni, toda bolj se je bala ljudi nego zveri, a najbolj še tega, da bi zašla.

"Saj mi Bog pokaže pot k Mihaelu ter dovoli, da se vrnem k njemu!" je rekla glasno.

In prekrižala se je, si z rokavom otrla rosno lice, se z bistrimi očmi razgledala po okolici ter pognala konja v skok.

III.

Nihče si ni mislil, da ne bi bil Tuhajbejevič jezdil za karavano, nikomur tudi ni prišlo na misel, da bi ga iskal. Zato je ležal zapuščen, dokler se sam ni zavedel.

Sedel je ter si hotel domisliti, kaj se godi z njim. Nato se je jel ozirati. Toda videl je vse le kakor v mraku. Spoznal je, da vidi samo na eno oko in še na to slabo. Drugo je bilo izbito ali pa zalito s krvjo.

Azija dvigne roke k licu. Njegovi prsti otipljejo sesedeno kri na brkih, pa tudi usta je imel polna krvi, ki ga je dušila in ga silila kašljati. Kašljajočega ga je lice grozno bolelo; segel je po njem, toda s tem si je le povečal bolest; torej ej zastokal in roke so mu omahnile.

Barbkin udarec mu je bil razdrobil gorenji konec nosu ter mu poškodoval kost na licu.

Nekaj časa je sedel nepremično, nato se je začel ozirati z očesom, v katerem mu je bilo ostalo še nekoliko svetlobe. Ugledavši v jarku nekoliko snega, se splazi k njemu, ga nagrabi polno perišče ter si ga pritisne na razbito lice.

To mu je hipoma precej olajšalo bolečine, in zato je, ko se mu je raztajal sneg ter mu v vrelcu tekel po brkih, nagrabil novo perišče snega in ga del na rano. Nato ga je jel poželjivo jesti, kar ga je takisto olajšalo. Črez nekaj časa se je iznebil one grozne teže, ki jo je čutil v glavi; spomnil se je vsega, kar se je bilo zgodilo. Toda v prvem hipu ni čutil ne jeze, ne besnosti, ne obupa. Telesna bolečina je zatrla vse druge občutke, in ostala je samo želja po hitri rešitvi.

Azija poje še nekoliko pesti snega ter se ozre po konju. Toda konja ni bilo. Spoznal je, da mora iti peš, ako neče čakati, da ga pridejo Lipki iskat.

Presedel je tako morda dobro uro in iznova poizkusil vstati. Zdaj se mu je posrečilo to vsaj za toliko, da je vstal in da se je, oprt s hrbtom ob skalo, vzdržal na nogah. Ko pa je pomislil na to, da bo treba zapustiti podporo ter storiti korak naprej, a potem še drugi in tretji ter iti po pustem prostranstvu, ga je tolikanj prevzel občutek onemoglosti in strahu, da bi se bil skoro zopet sesedel.

Toda premagal se je, potegnil sabljo iz nožnic, in se, opirajoč obnjo, polagoma pomikal dalje. Storivši nekoliko korakov, je začutil v telesu in nogah prejšnjo moč. Samo glava kakor ne bi bila njegova; zdelo se mu je, da se mu kakor tuja, težka stvar nagiblje zdaj na desno, zdaj na levo, zdaj naprej, zdaj nazaj. Bilo mu je, kakor bi imel nositi to breme nenavadno oprezno, da ne zdrsne z njega ter se ne razbije ob skalo.

Časih se mu je glava tako vrtela, kakor bi hotela, da bi se i sam vrtel z njo. Časih se mu je stemnilo v onem edinem očesu. Pri tem se je oberoč opiral ob sabljo.

To vrtenje v glavi mu je polagoma minevalo, zato pa je rasla bolečina, ki ga je palila v čelu, v očeh, po vseh glavi, da je jel na glas ihteti od bolečine.

Odmev od skalovja je ponavljal njegovo ihtenje. — Potikal se je po puščavi krvav, strašen, bolj podoben vam pirju nego človeku.

Mračilo se je že, ko je začul pred seboj topot konjskih kopit. Bil je to lipkovski desetnik, ki je dospel po povelja. Še tega večera je Azija pridobil toliko moči, da je ukrenil zasledovanje, ali takoj nato je legel na kožuhovino in ni tri dni nikogar pustil k sebi.

Razen ranocelnika Grka, ki mu je obezoval rane, in Halima, ki mu je pomagal, ni smel nihče k njemu. Šele četrtega dne je iznova dobil govorico in zavest o tem, kaj se je bilo pripetilo.

In njegova razvneta misel je takoj zletela za Barbko. Videl jo je v duhu dirjajoč črez skale in puščavo; zdela se mu je podobna ptiču, ki je odletel za vselej. Videl jo je, kako se vrača v Hreptov, videl jo v naročju njenega moža, in ta prizor mu je provzročal večjo bolest nego rana na licu, ali s to bolečino se je družila še žalost zaradi doživele sramote.

"Zbežala je, zbežala!" je ponavljal neprestano, in besnost ga je davila tako, da je časih zopet izgubil zavest. "Gorje!" je odgovarjal Halimu, ko se je ta trudil, da ga pomiri, češ, da jim Barbka ne more uiti in da jo zatmo. Azija je nato le brcal z nogami, pehal od sebe kožuhovino, s katero ga je Tatar odeval, grozil z nožem Halimu in Grku, tulil kakor zver, skakal pokonci ter jo hotel sam loviti, ujeti in jo potem svojeročno zadaviti v jezi in divji ljubezni.

Časih se mu je bledlo v vročnici. Klical je Halima, naj mu čim prej prinese glavo malega viteza, a ženo njegovo je imel zvezano zaprto poleg sebe v stanici. Časih se je razgovarjal z njo, jo prosil, ji grozil, časih je iztezal roke, da bi jo prijel, naposled pa je zaspal ter spal dolgo, dolgo. Ko se je prebudil, ga je vročnica minila že popolnoma; zdaj je mogel mirno govoriti s Kričinskim in Adurovičem.

Oba sta pritekla na razgovor, da bi zvedela, kaj jim je storiti. Vojaki, ki so bili odšli pod poveljstvom mladega Novoveškega, se res niso mogli vrniti pred štirinajstimi dnevi, ali nepričakovan slučaj je utegnil pospešiti njih vrnitev, in zato je bilo treba v tem hipu vedeti, kako in kaj. Kajpada, Kričinski in Adurovič sta se le na videz hotela vrniti v službo ljudovladino, ali Azija je vedel vso stvar; on edini jima je mogel namigniti, kaj naj storita v tem ali onem primeru; on edini je mogel pojasniti, kje je večji dobiček: ali če se vrneta na sultanovo zemljo, ali če se opravičita s tem, da služita ljudovladi. Oba sta dobro vedela, da hoče Azija izdati ljudovlado, ali mislila sta si, da jima naroči naj napovesta izdajstvo šele pred vojno, da bo tem uspešnejše. Njegovi migljaji bi jim morali biti povelje, ker se jim je vsilil za poveljnika kot poglavar vse te stvari, kot človek najbolj lokav, najbolj vpliven, kot Tuhaj-bejevič, sin proslavljenega zmagovalca med vsemi ordami.

Hitro sta dospela k njegovi postelji ter se mu globoko priklanjala, a on ju je pozdravljal, ker je bil še zelo slab, z zavezanim licem in z enim očesom, toda sicer je bil že zdrav. Precej pri nastopu jima je dejal:

"Bolan sem. Žena, ki sem jo hotel oteti in si jo osvojiti, se mi je izmuznila iz rok in z ročnikom samokresovim me je ranila. To je bila žena poveljnika Volodijevskega. Kuga pomori njega in ves njegov rod!"

"Zgodi se, kakor si rekel!" mu rečeta oba stotnika.

"Bog vama daj, zvesta moja, srečo in zdravje!"

"Tudi tebi, gospod!"

Nato se jamejo razgovarjati, kaj naj storita.

"Mogoče ni omahovati, niti službo sultanovo odlašati do vojne," reče Azija, "zakaj po tem, kar se je zgodilo s to žensko, smo izgubili zaupanje in z golimi sabljami planejo po nas. Toda preden nas napadejo, planemo mi nanje ter požgemo mesto na hvalo božjo. Ono perišče vojakov, ki je ostalo tukaj, pa vzamemo za plen; bivalce, ki so podložni ljudovladi, tudi zajamemo, imovino Valahov, Armencev in Grkov si razdelimo ter odrinemo za Dnester v sultanovo deželo."

Kričinskemu in Aduroviču, ki sta že dolgo kočevala med najdivjejšo ordo ter plenila ž njo vred, so se zasvetile oči.

"Hvala ti, gospod," reče Kričinski, "spusti nas v to mesto, ki nam ga Bog daje v naše roke..."

"Novoveški vaju ni oviral?" ju vpraša Azija.

"Novoveški je vedel, da se vrneva v ljudovlado; vedel je, da prideš ti, gospod, da bi se združil z nama, zato naju je smatral za svoja človeka, kakor ima tudi tebe za svojega."

"Midva sva stala na moldavski strani," omeni Adurovič, "toda oba s Kričinskim sva hodila k njemu na posete in sprejemal naju je kakor plemiča ter dejal: 'S sedanjim dejanjem opereta svoj stari greh, in ako vama hetman odpusti na Azijevo poroštvo, pa ne bi bilo prav, ako bi se jaz jezil na vaju.' Hotel je, naj se nastaneva v mestu, toda rekla sva mu: 'Tega ne storiva, dokler nama Azija Tuhaj-bejevič ne prinese hetmanove dovolitve.' Ko je odhajal, nama je še napravil gosti ter naju naprosil, naj čuvava mesto."

"Na onih gosteh," pristavi Kričinski, "sva videla očeta in ono starko, ki čaka, da se ji vrne mož iz sužnosti, in ono gospodično, s katero se namerja Novoveški poročiti."

"A!" reče Azija, "nisem se še spomnil, da so sedaj vsi tukaj! A z gospodično Novoveško sem prišel jaz semkaj!"

Zaploska z rokami in ko se Halim prikaže, mu reče takoj:

"Brž, ko moji Lipki ugledajo v mestu ogenj, planejo na one vojake, ki so ostali tukaj v trdnjavi, in jih obglavijo. Ženske in starega plemiča naj zvežejo in stražijo, dokler ne izdam povelja."

Po teh besedah se obrne h Kričinskemu in Aduroviču.

"Sam ne bom pomagal, ker sem slab, pač pa zasedem konja ter hočem nadzirati; toda vidva, draga tovariša, začnita, le začnita!"

(Dalje prih.)

John Horwat
slov. gostilna
801 NORTH CHICAGO STREET, JOLIET, ILL.
Vabim vse svoje znance, da me posetijo v obilnem številu.
DOBRODOŠLI!

Anton Tušek
Gostilničar
107 RUBY ST. JOLIET, ILL.
Predno greste "na hrib" se pri meni okrepčajte.
DOBRODOŠLI!

NAZNANILO.
Svojim znancem in prijateljem naznanjam, da sem se preselil v stare prostore, in sicer na
209 INDIANA STREET.
Tu vam vsem lahko postrežem, kakor sem vam doslej, s fino pijačo vseh vrst.
JOSIP LEGAN,
GOSTILNIČAR,
209 Indiana Street. Joliet, Ill.

Phone 4857.
MAT. OMOTA
Slovenski krojač
Izdelujem obleke, vrhne suknje, popravljam, čistim in gladim moške in ženske obleke.
201 Jackson St., Joliet, Illinois.

W. C. MOONEY
PRAVDNIK-ADVOKAT.
4th fl. Joliet Nat. Bank Bldg., Joliet.
Ko imate kaj opraviti s sodnijo oglasite se pri meni.

National Studio
R. PAWLOSKI, lastnik.
Izdeluje najlepše slike in se priporoča rojakom in rojakinjam ob priliki ženitovanj. — Chicago telefon 3245.
Cor. N. Chicago an Jackson St., Joliet.

Kadar se mudite na vogalu Ruby and Broadway ne pozabite vstopiti v
MOJO GOSTILNO
kjer boste najbolje postreženi.
Fino pivo, najboljša vina in smodke.
Wm. Metzger
Ruby and Broadway JOLIET

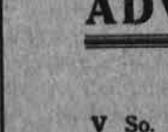
ANTON ZABUKOVEC
BRICK YARD BUFFET
Slovenska gostilna
500 Moen Avenue. Rockdale, Ills.
Chicago telefon 3406.
Kadar se mudite v Rockdalu ste vabljeni, da posetite mojo dobro oskrbljeno gostilno, kjer dobite najboljše domače in importirane pijače.

ZA
Zavarovanje
proti požaru, mala in velika posojila pojdite k
A. SCHOENSTEDT & CO.
203 Woodruff Bldg. Oba tel. 169
Joliet, Ill.

R. F. KOMPARE
SLOVENSKI PRAVNIK
ADVOKAT
V So. Chicago, Ills.:
Soba 218—9206 Commercial Ave.
Telefon: South Chicago 579.

OSTAL BI BIL DOMA.

:: Lea Fatur. ::

Smejalo se je nebo, smejala zemlja. V morju luči in svetlobe je ležala vas. Iz okenc belih hišic so kimale fuksije, je pozdravljal rožmarin potnika, ki je hitel s kovčekom v roki, zagorel, upognjenih ram, skozi vas. Željno je gledal na mirna dvorišča, po katerih se je izprehajala le kurjad, na dim, ki se je dvigal iz dimnikov. Na vratih hiš se je pokazala tu in tam stara ženica, zamazan otrok. Zrli so radovedno za potnikom, za neznanim. Kdo neki je — kam gre? Na sam Mali Šmaren, ko počiva človek in žival...

Potnik se je oziral v ženice, v tista znana stara lica, ki so se nagubila še bolj v petih letih, odkar je bil on od doma. Postarala so se — vendar so še za spoznati, one pa ne spoznajo njega, Brencetovega Janeza..., kaj se je res postaral tako, ali ga je res izpremenil tako pečat, vtisnjen od tujine v mlado lice? Pa dve sta, ki ga spoznata — mati in Lenčka...

Potnik si otre oko, vzdihne: "Ljuba tiha vasica! Ista si kot si bila, ko sem odšel v jezi od staršev. Odšel zaradi Lenčke. Obljubila mi je, da me čaka celo življenje. Vse življenje ni potreba, Lenčka moja. Pet let sem delal in se trudil, stradal. Prvo leto sem pisal pogosto. Pa ko sem se zgubil v skalnato gorovje Sierre Nevade, ko sem iskal tam bogastva za tebe, Lenčka, je bilo pretežko pisati, odgovorov tako nisem dobil. Vendar sem se zanesel na tvojo zvestobo... Težko je bilo življenje tamkaj... kako sem vzdihal po materi in domu! Izmučen od pekočega solnca, žejen in lačen sem mislil na lahki trud doma, kako je prinašala mati malco na polje, kako me je čakala zvečer postrežba. O, take hipe bi se bil plazil po vseh štirih, da bi videl še enkrat očeta, rodno vas. Hudo mi je bilo za očeta, hudo ves čas. Delati mora mesto mene, najemati — jaz pa v tujini. A zdaj se odpočije. Poplačam dolg, vzamem Lenico in delala bova z veseljem. Štiritisoč kron prinašam. Pristradal, prislužil sem jih v petih letih. Drugi, bolj izobraženi in izurjeni so si pridobili bogastva v zlatonosnih rudnikih. Meni ni bila sreča mila. Drugi so kupovali kose rudnika in bogatili s prodajanjem zlatonosnih rovov. Jaz pa in drugi, ki so kopali, smo zaslužili kak dan komaj za hrano — včasih še za to ne. Vest mi je očitala take dni: doma bi bil ostal, vzel nevesto, katero so ti izbrali starši, pustil Lenčko. Pa prišli so boljši časi, vračam se in plačam. Pa za težko delo nisem več, začnem kako obrt. Recimo: gostilno, mesarijo. O Amerika nam izsesa moči. Tam se je, če se ima, dosti in boljše kot pri nas, a dela tudi živinsko.

Pa zdaj je konec težav. Doma sem. Tu je vse po starem. Kupi gnoja krasijo še vedno dvorišča, tam se podira hlev, zraven Grgurinove pa raste nova hiša. Drevje se je razrastlo. Lipa pri cerkvici se mi zdi bolj košata kot kedaj. Tako fletno je doma. Mali Šmaren je. Vse, kar leze in kar gre, je šlo k veliki maši v faro. Tudi Lenčka in moj oče — gotovo. A mati, oni kuhajo doma... kako me sprejmejo, kaj poreko? "O, ti Janez ti! Ali si prišel vendar, moj sin? Žal nama je bilo, da si odšel...

Tako poreko mati. A jaz podarim dolar, da si ogledajo tuji denar, dam očetu za vino. Zmenimo se, da mi dado čez, snubim Lenčko."

V takih mislih hiti potnik proti koncu vasi. Tam je njegova domačija. Nizka, priprosta hiša, obširno dvorišče. Nizka, priprosta hiša! Koliko krasnih palač je videl tam po svetu. A pred nobeno mu ni zabilo srce tako močno. Nobena palača tega sveta ni njemu, kar mu je ta nizka priprosta hiša. Tako polna sreče za otroka, mladeniču polna nad, za zaljubljenca, ki ni hotel, kar je hotel nujnost, kar sta hotela oče in mati, polna prepira. Da ni slišal očetovega pridušanja, materinih pikrih besed, da ni videl njenih solza, je šel čez vodo, se ognil kregu. A zdaj je zopet tu. Pozabljeno naj bo, kar je bilo poprej. Vrata so odprta, vabijo. A kaj je to? Nekaj tako tujega je na hiši, pred hišo,... kaj se je pogospodila mati tako? Nikoli ni imela belih zagrinjal na oknih, nikoli tako lepih cvetlic. Pred hišo ni bilo nikoli tako čedno. Tako enakoredno ni nakladal oče drva pred hišo, mesto stare gugajoče se klopi stoji nova, razbite sklede, iz katere je zobala materina kuretina, ni pod klopjo. Po dvorišču ni razmetanega dračja, hlev je nov, pobeljen.

Težko se vleže potniku na srce... Pa se ohrabri in vstopi v vežo z glasnim: "Bog daj dobro jutro!", ki mu pa zamre na jeziku, ko se ozre po kuhinji. Tista in ne več tista kuhinja je to. Na ognjišču gori kot pri materi, v loncih okrog ognja vre kot pri materi o velikih praznikih — a mlada žena, ki sedi pri ognjišču, čese triletnega fantka in giblje z nogo zibelko z manjšim otrokom — to ni njegova mati.

Strmeč gleda sin te hiše v tuje lice, strmeč zre žena v zapanjenega tujca. Slednjič se izvije Amerikancu hripavi glas:

"Moja mati — kje so?"

"Vaša mati?" se čudi mlada žena. Otrok v zibelki zajoče in ona požene zopet zibel.

"Moja mati... Brencetovka, gospodinja te hiše," ponovi on s suhim glasom in gleda obupno v prikupljivi mladi obraz.

"Gospodinja te hiše sem jaz," reče nekoliko ponosno mlada žena, "moj gospodar je šel k maši. Pa vendar niste vi... Jezus Marija! Ste vi sin Bencetovke? O, Bog se usmili! Saj so pravili, da ste umrli. Vaše premoženje pa je zdaj naše, veste, naše... kupili smo ga pošteno, plačali pošteno, mi ne moremo nič zato, ne smete imeti jeze na nas. Prodamo ga pa tudi ne, ravno privadili smo se... Pa sedite vendar sem na klop, ubogi revež! Hudo je to, hudo, vem... Očeta ni več, mati v osebenstvu... Pa če ste prinesli kaj, pomagate lahko še materi, očetu ni potreba več... Veste, midva sva iz Slivnika. On je mlajši sin Hodeta. Moral bi kam pristopiti, pa je vrgel oči na mene. Je že volja božja. Pri naših ne potrebujejo hvala Bogu gospodarja, mladega župana poznate? Ne? Jaz sem županova, veste. Čakala sva, da se nameri kaj za kupiti. Pa je bilo vaše oklicano. Olgedala sva. Prav fleten gruntec, dela kolikor zmaga par pridnih ljudi. Pa sva vzela in sva prav zadovoljna. Pa vi? Kaj počnete sedaj? Sedite vendar za božjo voljo..."

Pa Brencetov Janez je stal kot kip. Vsaka črta obraza je okamenela, oko je strmelo v pripovedujočo. Um ni mogel zapopasti, kar je slišalo uho. Kaj je rekla žena? Da je umrl oče? Da je prodan dom?... A mati — kje so? Težko je izpregovoril, vprašal.

"Vaša mati osebenkarijo, hodijo na dnino. Pridna žena so, poštena žena. Tožijo ap radi, da si niso mislili, da bodo iskali v starih letih tuji kruh."

Nesrečni sin se sesede na klop. Razgrajalo je v srcu, mišice po obrazu so se gibale krčevito, a ni je bilo hladeče solze, le votel glas je prihajal iz grla. Oče mrtev, mati v osebenstvu, revščini... Grožno... Kriv je tega on, njegova ljubezen do Lenčke. Prazna je sreča, katero je pričakoval, kaj mu hasne zadj Lenčkina zvestoba, še peljati je nima kam. Domov je prišel, a nima strehe, nima doma...

Mlada gospodinja naroči tiho fantku nekaj; bos in gologlav, s srajčico visečo iz hlačic odhiti malež. Ona si daje opravila okrog loncev, pogleduje pod zibelkino zagrinjalo in govori tolažeče:

"Ne bodite žalostni. Božja volja je. Vsi grešimo. Ko bi vi ostali doma, ne bi bila jaz sedaj tukaj. Slišala sem, da ste šli zaradi Majaronove Lenčke v Ameriko. Ona se je pa potolažila kmalu. Da gre ljudem izpod nog in oči, se je omožila v Pergarje... Že tri otroke ima, sem čula, in prav dobro da se razumeta z možem..."

Še to... Janez je poslušal in molčal. Žalost in srd, kes in obup, so se borili v njem. Zakaj to? uMčil se je in stradal pet let, da poplača hišni dolg, vzame Lenčko. A medtem... Oče mrtev, mati brez hiše — a ona, radi katere je šel, je vzela že drugo leto drugega... Kaj ni, da bi znorel?

Skoraj se je raznesla po vasi novica, da se je vrnil Brencetov Janez. Okoli bajte, v kateri je stanovala Janezova mati, so kar šumeli ljudje. Izpraševali, pozdravljali so ga, mu očitali, da bi bilo vse drugače, ko bi bil ostal doma.

S tihim jokom je bila sprejela mati sina. Postarala se je, posušila. Ko se je najokala, mu je očitala, da vidi sedaj, kaj da je naredil s svojo neumno trmo. Spravil očeta pod zemljo, njo na beraško palico... In vse to zaradi tiste Lenčure...

"Molčite mati — ne težite mi še bolj duše!" je prosil. "Saj hočem popraviti, kolikor morem. Očeta res ne morem obuditi od mrtvih, a za vas bom skrbel mati, da ne boste trpeli, da boste živeli kot gospa."

Pokazal ji je denar. In neugodno čustvo se ga je lotilo, ko je zaplamenelo medlo materino oko lakomnega veselja.

"Ježeš! Toliko denarja nisem še videla v svojem življenju. Bogat si Janez, bogat. To bi gledal rajni oče — to se bo kesala, da te ni čakala... hišo zidamo, kajne, da jo zidamo Janez? Kako je težko hoditi po tujem pragu, odpirati tuja vrata. In bogato nevesto dobiš, seveda dobiš Janezek moj... Če si tudi mršav in črn, nobena se te ne bo branila, nobena..."

Sinu je bilo pusto ob takem govorjenju. Prosil je mater, da mu razloži natanko, kako je. Z željno dušo je poslušal, da dožene, koliko je kriv on sam, da si bo trapil dušo z večnimi očitki. Mati je objela koleni, naslonila sivo glavo na steno, ko je pravila. V njenem izmučenem licu se je črtalo jasno vse prebito trpljenje. Trpljenje, ki se ne vrne sicer več, ker je zdaj tukaj njen sin, njen Janez, ki preskrbi staro mater, pa je vendar bilo...

"Saj veš Janez, da smo imeli dolg, ko si odšel. Zato sem ti bila izbrala Ženso, ki je imela osemsto goldinarjev dote. S petsto bi bila pokrila dolg in tristo bi imeli za pomoč, kupili še kak rep, vzgojili in prodali, pa bi se tolklo naprej. Pa tisi se zatelebal v tisto Lenčuro. Ne vem, kaj ti je dala požreti... Oh, rajni tvoj oče, Bog se mu usmili čez dušo! kolikokrat je preklinjal tvojo neumnost. Tvoja pisma je kar raztrgaval! Dokler si pisal — potem tako ni bilo več glasu o tebi, nismo vedeli, ali si živ ali mrtev. Slišali smo pač, da si vrnil Tomažku, ki ti je posodil za vožnjo, slišali, da pisariš tisti deklini. Pa ti glasovi so utihnili, tudi Lenčka ni vedela več ničesar o tebi; se je omožila. Na naslov, katerega si nam dal prvič, smo pisali, da bi nam poslal na dolg, pa ni bilo odgovora. Na nas pa je pritiskal voherník Lisec. Bog je dal nesrečo. Preveč smo kleli, premalo molili. Prešiča, pitana dva prešiča, nam je vzela rdeča bolezen ravno, ko sem ju menila prodati. Letino in krmo nam je vzela suša. Krme ni bilo — prodali smo živino. Na glas je jokal oče, ko je prišel s prazno vrvjo iz mesta in ni pokazal, za kako malo da je dal voliča, kravo. Plačal je obresti, drugo sva imela za sol in kavo.

Ne vem, če je prišlo očetu od jerenge, ali se je pretegnil pri delu, začel je kašljati. Oh, kaj sem trpela reva... In sama, od nikoder pomoči, edini sin, nisem vedela, ali je živ ali mrtev. Vsako jajce sem prodajala sproti, dajala denar za zdravila. Še mleko sem morala kupovati. Povpraševala sem Amerikance, ki so se vračali, pisarila v Ameriko, naročevala tistim, ki so šli tja; nobeden ni vedel o tebi. No — oče je umrl. Pogreb in bolezen, jaz pa brez denarja... Sila je sila, sprosila sem Lisca, da mi je dal še poldrugsto goldinarjev. Od sodnije so pisali v Ameriko v tisto kanclijo, kjer so popisani vsi naši Amerikanci. Pa so pisali, da je neznano, kje da se nahajaš, da je mogoče, da si ponesrečil v kakem rudokopu...

Kmalu po očetovi smrti me je terjal Lisec. Šlo je moj sin — šlo na boben... Drugi gospodari na očetovem domu. Jaz nisem kriva, Janez. Kriva je Lenčka."

Da, Lenčka je kriva. In ko je šel zaradi nje v svet, ga ni niti počakala. V Janezu je vrelo očitanj. Da očisti sam sebe, potolaži se nekoliko, mora izliti očitanje na drugega. Napotil se je v daljno vas, obiskal Lenčko, se jezil nanjo. Pa čudil se je zdaj, da je storil sam sebi in staršem toliko hudega zaradi ženske, ki je bila tako grda. V njegovem spominu je živela Lenčka kot lépa mlada deklica, našel pa je mater treh otrok. Troje otrok je izbilo Lenčki prebele zobe, ji zgrbilo vitko telo, postaralo sveže lice. In njen govor in smeh, kako sta odurna!

"Kaj hočeš!" se je zadrla na njegova očitanja. "Mar sem vedela, da prideš in preneseš kaj? Mene so napadali vaši vsak dan, pošiljali pošte, mi odjedali službe. Bila sem reva, morala sem gledati, da se preskrbim. Pisal mi tudi nisi več. Tone me je vprašal. On je bil tu — gotov — a ti — tam daleč, kjer jih umre toliko. Doma bi bil ostal."

"Doma bi bil ostal," to je vedni refren pesmi, katero sliši Janez vsaki dan. Doma — takrat ja, a sedaj, ko mu gleda iz vseh krajev iz oči očitanje nasproti, zdaj ne več. Če zida hišo, nima dovolj, da odpre gostilno. Potem naj išče žene... Sit je prevar. Materi naloži denar v domačo posojilnico, ki ji bo izplačala redno obresti. Sosed Mihel, pošten, dober mož, ima prijazno kamro, katero prepusti za nizko ceno materi. Mati bo živela kot gospa, hodila v cerkev, molila za sina, ki bo delal zanjo v daljni Ameriki, kajti on hoče, mora nazaj. Delal bo, dokler bo mogel. Potem...

Ko je razlagal Janez modremu sosedu svoj sklep, je vzel ta pipo iz ust in stresel glavo: Pameten bodi Janez. Čas je, da si, in vsi tisti, ki silijo tja, tudi. Doma bi bil ostal. Kaj meniš, da ne bi zaslužil v petih letih tudi doma štiritisoč kron? Le računi, počem so dnine, štej voznino v Ameriko, izgubo moči in drugo. Praviš, da nimaš dovolj za zidanje in začetek obrti. Kaj ti je pa trteba zidati? Katra Krnetova čaka moža. Pristopi. Gruntec je okrogel, hiša pripravna za gostilno, če že misliš, da moraš začeti gostilno."

"Pa Katra," se je branil Janez, "je silno grda."

"Kaj grda," se je zarežal sosed. "Kaka pa je zdaj Lenčka? Lepa ali grda; kadar so par let omožene, so vse enake. Zato je neumnost, gledati na lepoto. Posebno za kmeta. Take muhe naj lovi gospoda, ki ima čas zato. Ti Janez pa vzemi Katro, se vsedeš na gotovo. Z denarjem boš delal denar. Mati ti pa pomagajo še malo."

"Pa pravijo, da je Katra sitna," je oporekal Janez.

"Sitna, ker noče vsakega. Saj boš ti gospodar, ženska te vendar ne bo strahovala."

Čarobno moč ima beseda doma. Janez je zaprl oko, da ni videl, dokler je bil ženin, Katrine raskave kože, škilastega pogleda. Pa ko se je privadil, se mu je zdela čelo lepa. Dobro se godi Amerikancu. Toči in pripoveduje pivcem o svojih mukah v tujini, kako je šlo doma po njegovi krivdi rakovo pot in svari mlade fante, katere vleče čez morje: "Doma ostani prijatelj — ne boš se kesal!"

Eroplan in orel.

Vedrine opisuje o svojem poletu med Parizom in Madridom sledeči zanimivi dogodek: Letel sem v zraku, ko opazim v bližini leteti orla. Orla sem poizkusil vjeti, a ptič je hotel pokazati, da leti hitrejše, kakor jaz. Nato je pa orel napadel zrakoplov, ki se je tudi zaleteval v orla, dosedanjega vladarja zračnih višin. Trikrat me je napadel orel, a končno je orel uvidel, da ne more tekmovati z letalnim strojem ter je ostal za aparatom.

ATLAS — ZASTONJ.

Še imamo nekoliko ročnih atlasov celega sveta, katere damo zastonj onim naročnikom, ki pošljejo $2.00 naročnine, če za atlas vprašajo.

Posebno v sedanjem času je jako priročno imeti tak atlas, ko se pojavljajo velezanimivosti po celem svetu.

Pošljite $2 za naročnino takoj, da dobite atlas zastonj predno zaloga poide.

UPRAVA AMER. SLOVENCA.

VI
lahko zaslužite
poleg svoje redne službe
$5.00 Dnevno
na jednostaven in lahek način delujoč ob vecerih
Za zajamčeno in pošteno podvzetje
Propozicija za vas koristna a za narod sila potreba
Vsa pojasnila dobite, ako pošljete svoje ime in naslov na.
SLAVIC PUBL. CO. P.O. Box 395 Chicago, Ill.

Metropolitan Drug Store
N. Chicago & Jackson Sts.
Slovanska lekarna
JOHNSONOVI "BELLADONNA" OBLIŽI
REVMATIZMU — SLABOSTIH v ČLENKIH
HROMOSTI — PLJUČNIH IN PRSNIH BOLEZNIH
BOLESTI v KOLKU — MRAZENJU v ŽIVOTU
BOLESTIH v ČLENKIH — VNETJU OPRSNE MRENE
NEVRALGIJI, PROTINU — PREHLAJENJU
OTRPLOSTI MIŠIC — BOLESTIH v LEDJIH
SLABOTNEM KRIŽU — BOLESTIH v KRIŽU
HUDEM KAŠLJU

STENSKI PAPIR
Velika zaloga vsakovrstnih barv, olja in firnežev. Izvršujejo se vsa barvarska dela ter obešanje stenskega papirja po nizkih cenah.
Alexander Daras
Chi. Phone 376 — N. W. 927
120 Jefferson St. JOLIET, ILL.

POZOR ROJAKINJE!
Ali veste, kje je dobiti najboljše meso po najnižji ceni? Gotovo! V mesnici
Anton Pasdertz
se dobijo najboljše sveže in prekajene klobase in najokusnejše meso. Vse po najnižji ceni. Pridite torej in poskusite naše meso.
Nizke cene in dobra postrežba je naše geslo.
Ne pozabite torej obiskati nas v našej mesnici in groceriji na voglu Broadway and Granite Street
Chic. Phone 2768. N. W. Phone 1113.

Jejte ribe!
ZMRZNJE RIBE SO SVEŽE RIBE!
15lbs. Lake Superior Herring, $1.50.
15lbs. New England Whiting, $1.50.
15 lbs. Lake Erie Ciscoes (Baby White Fish, $2.10.
Varčno, zdravo, okusno. Vaša družina bo vesela. Ako ne bi bili zadovoljni, vrnemo vse stroške.
Pošljite za poskušnjo za 15 funtni zaboj rib. Dobite jih v najlepšem redu.
QUALITY FISH For Your Table.
AMERICAN CONSUMERS FISH PRODUCTS CO.,
648 Wells St. :: Chicago, Ills.

Slovenske Gospodinje
so prepričane, da dobijo pri meni najboljše, najčistejše in najcenejše
meso, grocerije
IN KRANJSKE KLOBASE
istotako vse vrste drugo sveže in prekajeno meso ter vse druge pedmete, ki spadajo v področje mesarske in grocerijske obrti.
Priporočam svoje podjetje vsem rojakom, zlasti pa našim gospodinjam.
Spoštovanjem
John N. Pasdertz
Chicago tel. 2917.
Cor. Cora and Hutchins St., Joliet, Ill

Dolžni ste

zaradi svoje žene in otrok, da se bolj zavarujete za slučaj bolezni ali smrti, da ne bodo žena in otroci trpeli pomanjkanje radi vaše nemarnosti, zato zdaj dokler ste še zdrav pristopite k največjemu slovenskemu podpornemu društvu

Društvo Sv. Družine

(The Holy Family Society)

štev. 1 D. S. D., Joliet, Illinois.

Geslo: "Vse za vero, dom in narod, vsi za enega, eden za vse."

Odbor za leto 1918.

Predsednik..........George Stonich.
Podpredsednik........Stephen Kukar.
Tajnik..................Jos. Klepec.
1006 N. Chicago St., Joliet, Ill.
Zapisnikar..............John Barbich.
Blagajnik.........Anton Nemanich st.
Bolniški načelnik.....Nick Jurjevich.
Reditelj...............Frank Kocjan.

Nadzorniki:

John N. Pasdertz, Joseph Težak, John Štublar.

To društvo sprejema rojake in rojakinje in sicer od 16. do 50. leta in izplačuje bolniške podpore $1.00 na vsaki delavni dan za 50c na mesec. Zavarujete se lahko za $500.00 ali za $250.00 pri D. S. D. za malo mesečnino. Tudi člani-vojaki so deležni v bolezni cele podpore in cele smrtnine.

To društvo ima že nad $3,000.00 v bolniški blagajni in je do zdaj že izplačalo skupaj 3502.00 dolarjev bolniške podpore članom(icam). Kdor plača takoj ob pristopu $3.00, to je toliko, ko so plačali drugi člani zadnjih 6 mesecev, je deležen podpore v slučaju nezgode takoj po pristopu, drugače po 6 mesecih. Pristopnina je še prosta.

Redna seja se vrši vsako zadnjo nedeljo ob 1. uri pop. v stari šoli.

Kdor želi pristopiti v naše veliko in napredno društvo naj se oglasi pri tajniku ali katerem drugem odborniku.

Fred Sehring Brewing Co.
JOLIET, ILL.
PIVO V STEKLENICAH.
Cor. Scott and Clay Sts.....Both Telephones 26.....JOLIET, ILLINOIS

Naročite zaboj steklenic
novega piva, ki se imenuje
EAGLE EXPORT
ter je najboljša pijača
E. Porter Brewing Company
Oba telefona 405, S. Bluff St., Joliet, Ill.